

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

15^E JAARGANG

WOENSDAG 10 DECEMBER 1930

No. 780

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J.
Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen
Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis;
Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement
volgens tarief. Administratie van abonnementen en adver-
tenties: Nijh & van Diltmar's Uitgevers-Maatschappij, Rot-
terdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-
rekening No. 6729.

9 DECEMBER 1930.

Het aanbod van geld werd weder regelmatig groo-
ter. De voor de maandwisseling opgenomen gelden
vloeiden in de tweede helft der week weder vrij snel
terug, zoodat vooral het aanbod van callgeld sterk toe-
nam. Geopend op ongeveer 2 pCt., werd Zaterdag
weder voor 1½ pCt. afgedaan en gisteren kon men
reeds voor 1 pCt. slagen. Particulier disconto bleef
vrijwel onveranderd; meestal werd voor 1³/₁₆ pCt. af-
gedaan. Alleen de prolongatierente bleef iets vaster;
herhaaldelijk kwam naast een notering van 1½ of
1½ pCt. ook nog een notering van 1¼ pCt. erbij.

* * *

Op de balans van De Nederlandsche Bank blijkt
de post binnenlandsche wissels met een kleine
f 500.000 te zijn toegenomen. De beleeningen geven
een teruggang van f 32,7 miljoen te zien.

De goudvoorraad der Bank klom met een kleine
f 100.000. De zilvervoorraad vertoont een vermeerde-
ring van f 400.000. De post papier op het buitenland
bleef vrijwel op dezelfde hoogte, terwijl de diverse
rekeningen op de actiefzijde der balans een daling van
f 1,8 miljoen te aanschouwen geven.

De biljettencirculatie verminderde met f 28,4 mil-
lioën. Het tegoed van het Rijk daalde met f 10,9 mil-
lioën. De rekening-courant-saldi van anderen bedra-
gen f 5,8 miljoen meer dan verleden week. Het be-
schikbaar metaalsaldo steeg met f 13,9 miljoen. Het
dekkingspercentage is nagenoeg 53.

* * *

De wisselmarkt was deze week wat levendiger. Hoe-
wel de geldmarkt gemakkelijker was, is het Pond deze
week eerder iets gedaald. Dit vond voor een groot
deel wel zijn oorzaak in aanbod van Ponden hier te

lande voor Zwitsersche rekening (Belgische leening).
De Pondenkoers liep dan ook van 12.06¼ tot 12.06⁷/₁₆
terug. Ook de Dollar lag flauw; het aanbod daarvan
kwam voornamelijk uit Amerika en Duitschland; de
koers kwam van 2.4855 op 2.4836. In Londen was de
Dollar natuurlijk ook lager; na 4.8547 noteerde men
tenslotte 4.8572. Fransche Franken sloten op 9.75¼
na de week op 9.76¾ begonnen te zijn. De Ponden-
koers in Parijs steeg van 123.60 tot 123.65 door aan-
kopen van de Banque de France. Zeer gezocht waren
Belga's; de Pondennotering liep in Brussel van
34.82¼ tot 34.77¼ terug (Belgische leening), waar-
door de koers hier van 34.64¼ tot 34.69¼ steeg. Zwit-
sersche Francs wat lager 48.15—48.13¼. Lires bleven
zich op het hoogere niveau handhaven: 13.02. De
Peseta-koers liep in het eerst terug en daalde van
27.90 tot 27.40, waarop weder een plotseling herstel
tot 27.75 volgde. Milreis zwakker: van 25¼ kwamen
zij op 23¼. Argentijnsche Pesos ca. 85¼. Uruguay
Dollar lager op 1.95.

Wel voornamelijk door de lagere koersen zijn de
termijn-noteringen voor Ponden en Dollars wat vas-
ter geworden; tenslotte noteerde één- en driemaands
½—⁷/₁₆ en ¹³/₁₆—¼, en 9—7 en 14—12 onder den con-
stanten koers. Marken op deze termijnen noteerden
13—12 en 31—29 disagio.

LONDEN, 8 DECEMBER 1930.

Zooals te verwachten was, heeft de betaling van de
War Loan coupons op 1 December de geldmarkt bui-
tengewoon ruim gemaakt, zoodat de namiddagkoer-
sen voor geld zeer laag 1½ en hier en daar zelfs
1 pCt. waren. Deze toestand zal nog wel eenigen tijd
aanhouden, ofschoon de onttrekkingen voor Kerst-
mis-aankopen nu meer en meer in omvang zullen
toenemen en een zekeren invloed op de markt zullen
gaan uitoefenen.

In het begin van verleden week had deze ruime
geldpositie een eenigszins verzwakkenden invloed op
het disconto, maar toen bleek, dat behalve Parijs
nu ook Berlijn als koper van goud optrad, terwijl ook
andere wisselkoersen zich in ongunstige richting
bleven bewegen, voelde de markt de noodzakelijkheid,
het verschil tusschen officieel en particulier discon-
to te verminderen. Het geschiedt zeer zeker nog maar
schoorvoetend om de notering op te zetten tot
2¼ pCt., maar de stemming van schijnbare onver-
schilligheid is gebroken en de gouduitvoeren naar
Duitschland zullen met groote belangstelling worden
gevolgd.

CONFERENTIE-COLIJN.

Alvorens ik overga tot een uiteenzetting van wat op de jongste economische conferentie, de zoogenaamde Conferentie-Colijn, te Genève is geschied, schijnt het mij gewenscht, met een enkel woord een overzicht te geven van de voorgeschiedenis.

In de Assemblée van den Volkenbond van het vorig jaar is van verschillende kanten uitdrukkelijk betoogd, dat iets zou moeten gebeuren ter verbetering van de moeilijke economische relaties tusschen de volken van Europa. Vooral van Engelsche zijde werd de wenschelijkheid van tariefverlaging betoogd; verschillende markten op het continent bleken voor Engeland min of meer gesloten te zijn. In verband hiermede wees men op de groote werkloosheid, die in Engeland heerschte. Men is, nadat ook andere plannen hadden rondgewaard, gekomen tot het voor-nemen, te streven naar een Europeesche tariefconsolidatie, een soort „tariff holiday”. Aan het Comité Economique werd opgedragen, plannen daarvoor te ontwerpen. In de najaarszitting van hetzelfde jaar van genoemd Comité is men gekomen met een ontwerp voor een „trêve douanière”. Dit ontwerp was zeer liberaal en bevatte inderdaad een soort tariefvrede, een wapenstilstand op tariefgebied. Toen dit ontwerp in het Comité Economique aan de orde kwam, bleek al aanstonds, dat men een uitzondering wenschte te maken voor landbouwartikelen. Bij die gelegenheid nam de heer Serruys, het bekende Fransche lid, een der vaders van het ontwerp, het standpunt in, dat misschien de redactie van het ontwerp zoo gemaakt kon worden, dat de landbouwartikelen er wel onder vielen, doch dat dan bij de behandeling in de te houden conferentie voor landbouwartikelen toch een uitzondering gemaakt zou moeten worden, omdat bijv. de Fransche Regeering zich onmogelijk ermede zou kunnen vereenigen, dat landbouwartikelen onder een „trêve douanière” zouden vallen. Dit hield verband met het feit, dat sedert de Assemblée in Frankrijk zich verschijnselen voordeden van een crisis op het gebied van den landbouw.

Het ontwerp van het Comité Economique is in de conferentie van dit voorjaar behandeld geworden. Aan deze conferentie hebben een groot aantal staten deelgenomen, ook eenige niet-Europeesche. Sedert de zitting van het Comité Economique was de toestand echter zoodanig veranderd, dat men van oordeel was, op dien voet geen besprekingen te kunnen voeren. Vooral Frankrijk weigerde in dien geest iets te doen. Frankrijk wilde zich ter zake van het tarief niet binden en voor de toekomst nauwelijks over tariefreducties spreken. Men kon alleen zekere garanties geven, o.a. hierin bestaande, dat de bilaterale verdragen voor een bepaalden tijd onopzegbaar zouden worden verklaard. Een en ander heeft ertoe geleid, dat de Handelsconventie van 24 Maart jl. is gesloten, waarin twee groepen van staten werden onderscheiden. Van de eene kleine groep — waartoe o.a. Nederland en Engeland behoorden — werd verlangd, dat zij geen protectionistische rechten zou scheppen of bestaande zou verhoogen, terwijl de andere groep de verplichting op zich nam, de handelsverdragen niet op te zeggen en, indien verhoogingen van tarieven mochten plaats vinden, gelegenheid te geven tot onderhandelingen aan de staten, die zich gelaedeerd achten. Daarnaast is tot stand gebracht het program voor de „action ultérieure”, die gebaseerd zou moeten zijn op de Handelsconventie, omdat deze de mogelijkheid zou creëren om tot tariefreducties te geraken. Als eerste punt van de nadere onderhandelingen zouden dan ook de tariefverlagingen aan de beurt komen. Frankrijk was evenwel van oordeel, dat eerst of tegelijk andere quaesties opgelost zouden moeten worden, de zoogenaamde „questions non-tarifaires”. In het program is vrij veel van hetgeen Frankrijk wenschte opgenomen. De Franschen hebben aan het program een nota toegevoegd, waarin een schema is

INHOUD.

	Biz.	
CONFERENTIE-COLIJN door <i>Dr. J. A. Nederbragt</i>	1080	
De Internationale depressie door <i>Drs. J. G. Stridiron</i> .	1082	
De Surinaamsche begroting voor 1931 door <i>Mr. Dr. H. H. A. van Gybländ Oosterhoff</i>	1085	
De Indische middelen over Augustus 1930.....	1087	
AANTEKENINGEN:		
Indexcijfers van groothandelsprijzen	1088	
INGEZONDEN STUKKEN:		
Het maalgelod door <i>A. de Koster</i> met Naschrift door <i>U. Koopmans</i>	1089	
MAANDCIJFERS:		
Productie der Steenkolen-, Bruinkolen- en Zoutmijnen	1090	
Bank voor Internationale Betalingen	1090	
Rijkspostspaarbank	1090	
Postcheque- en Girodienst	1090	
Giro-omzet bij De Nederlandsche Bank	1090	
Conjunctuurgegevens betreffende de Vereen. Staten	1091	
Overzicht van de Indische middelen	1092	
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....		
Geldkoersen.	Bankstaten.	Verkeerswezen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.	

opgenomen, bevattende het complex hunner wenschen.

In de Assemblée van dit jaar is de Handelsconventie weer ter sprake gebracht. Men heeft gezien, dat het aantal ratificaties niet zeer groot was. Twee ratificaties waren ingekomen, enkele andere waren te wachten en een paar landen kondigden de ratificatie aan. De zaak stond er bijzonder ongunstig voor. De Assemblée wekte daarom zeer tot ratificatie der conventie op. Bovendien is in de Assemblée opgeworpen de quaestie van de meestbegunstiging, die in gevaar was gekomen, vooral door de bekende Finsch-Duitsche overeenkomst inzake boter. Een gevolg daarvan is geweest, dat men is overeengekomen, aan het Comité Economique op te dragen, de quaestie van de meestbegunstiging in den breede te bestudeeren. Voorts kwam in de Assemblée nog ter sprake de quaestie van de preferentie voor het graan van de Oost-Europeesche staten. Er is veel ten gunste van een dergelijke preferentie gezegd, doch veel verder is men niet gekomen. De zaak werd, als onderdeel van het geheele vraagstuk der nadere onderhandelingen, verwezen naar het Comité Economique.

Zoo had het Comité zich, voor wat de problemen betreft, thans hier aan de orde, in zijn najaarszitting dezes jaars te beraden over de meestbegunstiging en over de nadere onderhandelingen, met name wat betreft: 1o. de Oost-Europeesche wenschen inzake preferentieele (graan) rechten en 2o. tariefverlaging in het algemeen. Wat de meestbegunstiging betreft is, na voorloopige besprekingen, een sub-commissie benoemd, die enkele punten nader zal moeten onderzoeken. In de volgende zitting — Februari 1931 — zal men zien tot praktisch resultaat te komen, speciaal inzake de zoogenaamde douanecontingenten. Wat de quaestie der Oost-Europeesche staten betreft heeft in het Comité Economique een uitvoerige gedachtenwisseling plaats gehad, waarvan het gevolg is geweest, dat men een rapport aan den Conseil heeft uitgebracht, waarin evenwel geen definitieve voorstellen zijn gedaan. Voor Nederland is het sein miu of meer op veilig gesteld. Van landen als Nederland, die niet discrimineeren, noch rechten van graan heffen, zal, naar wel blijkt, niets gevraagd worden, terwijl evenmin tegen dergelijke landen gediscrimineerd zal worden. Wat tenslotte de tariefreductie aangaat heeft het Comité Economique in den breede twee voorstellen besproken, nl. het Engelsche en het Nederlandsche. Het Engelsche voorstel hield in, dat op multilaterale wijze tot groepsgewijze verlaging van tarieven zou worden overgegaan, terwijl in het Nederlandsche voorstel gezegd werd, dat het best langs bilateralen weg tot verlaging van tarieven zou kunnen worden gekomen, doch dat Nederland ook bereid was aan een andere methode mede te werken.

* * *

Zoo komen we thans tot de Conferentie-Colijn. Deze was eenigszins anders samengesteld dan haar

voorgangster van het voorjaar, de Conferentie-Moltke. In de eerste plaats waren er minder landen vertegenwoordigd (van buiten Europa slechts enkele waarnemers), waren bijna geen Ministers aanwezig en waren de delegaties minder talrijk. Het was meer een conferentie van deskundigen. Zeer in het kort zou ik thans de onderwerpen willen aangeven, die door de Conferentie behandeld zijn.

10. Wat de Handelconventie betreft is men zeer weinig gevorderd. Men heeft in de eerste plaats vastgesteld, dat geen van de staten, die tot dusver geratificeerd hadden, 10 in aantal, bereid was, onder de gegeven omstandigheden de conventie in werking te laten treden. Het eenige wat mogelijk bleek was, de beslissing over de in werking treding uit te stellen tot een nader vast te stellen datum. Tevens werd besloten, dat de ratificaties, die vóór een nieuwen fatalen datum ontvangen mochten worden, beschouwd zouden worden als vóór 1 November te zijn binnengekomen. Déze nadere datum is vastgesteld op 25 Januari 1931. Het is te hopen, dat de ratificatie van Nederland vóór 25 Januari a.s. zal kunnen geschieden.

20. Voorts is gesproken over de „traitement des étrangers”. De Belgische regeering heeft dezen zomer aan enkele andere regeeringen voorgesteld om tijdens de Assemblée over dit onderwerp een niet-officiële bespreking te voeren. Die bespreking, welke zeer voorloopig was, heeft inderdaad tijdens de Assemblée plaats gevonden. Besloten werd, op 13 November weer bij elkander te komen. Ook dat is geschied. Aan deze bespreking namen deel: België, Duitsland, Frankrijk, Italië, Nederland en Zwitserland. Sir Sydney Chapman, de vertegenwoordiger van Engeland, was door de Imperial Conference verbinderd, de bespreking bij te wonen. Er is 4 dagen over de zaak beraadslaagd en tenslotte is men tot eenige helderheid gekomen, met dien verstande, dat men is teruggekeerd tot het oude ontwerp van het Comité Economique, met overneming echter van die redacties van Parijs, welke een verbetering waren, terwijl het geheele ontwerp vereenvoudigd is. Zoo doende zal het mogelijk zijn, aan het bureau van de betrokken conferentie iets aan te bieden, waarop verder voortgebouwd kan worden. Het is niet uitgesloten, dat er nog iets van de zaak terecht komt. Het voornemen is 5 Jan. weer bij elkaar te komen om de details nog eenigszins nader te bezien. In de Conferentie-Colijn is slechts medegedeeld (door den Nederlandschen gedelegeerde), dat het overleg heeft plaats gehad en men hoopt, dat de zaak iets verder gebracht zal worden. De Conferentie heeft hiervan nota genomen en de hoop uitgesproken, dat het mogelijk zal worden, „de reprendre les travaux dans des conditions favorables”.

30. Ook is besproken het vraagstuk van de non-tarifaire quaesties, waarop Frankrijk hoogen prijs stelt. Frankrijk wenschte ook nu weer, dat deze quaestie tegelijk met de tariefquaesties behandeld zouden worden. Maar de zaak kon niet à fond behandeld worden, omdat het oordeel der regeeringen daarover niet voor een bepaalden datum gevraagd was. Deze zaak is daarom ook niet veel verder gekomen. Men heeft de economische organisatie van den Volkenbond zeer bedankt voor haar werk te dezen opzichte en activeering van de verdere behandeling gevraagd, vooral voor wat die punten betreft, die het stadium der rijpheid mochten naderen.

40. Ten aanzien van de conventie betreffende de in- en uitvoerverboden kan gezegd worden, dat zij voor enkele staten leeft en voor andere dood is. Nederland is, als 5 andere staten, gebonden tot 30 Juni 1931 en kan dan uittreden. Engeland heeft, naar is verklaard, het voornemen, het invoerverbod op „dye stuffs” niet te continueeren. Men hoopt, dat uit deze verklaring van Engeland zal voortvloeien, dat ook andere staten hun nog bestaande verboden en beper-

kingen niet zullen handhaven. Uit juridisch oogpunt rijst evenwel de vraag, of men een conventie, die voor enkele staten dood is, voor deze staten zonder meer kan laten herleven. Men heeft zich ertoe moeten bepalen, tot de verschillende staten het verzoek te richten, de situatie opnieuw te bestudeeren, met name ook dit juridische punt.

50. De quaestie van de Oost-Europeesche staten is voor Nederland niet van veel belang meer. In de eerste plaats bestond er, voor zoover ik dit beoordeel kan, geen eenstemmigheid onder de vragende staten en reeds nu bepaald verzet bij sommige andere staten, die de wenschen der eerste staten zouden moeten voldoen. Nederland heeft bij verschillende gelegenheden zóó duidelijk zijn standpunt uiteengezet, dat men van ons op dit gebied geen verwachtingen zal koesteren. De heer Manoilescu, de Roemeensche Minister van Handel, heeft duidelijk doen uitkomen, dat van landen als Nederland niets gevraagd zou worden. Wat dit vraagstuk betreft staat het sein voor Nederland dus op veilig. Wij zijn bij verleden jaar een groot stap vooruit gegaan: toen dacht men aan een aansluiting van de staten van Europa met het doel te discrimineeren tegen Amerika en tegen de staten, die niet mode zouden doen. Aan iets dergelijks denkt men thans niet meer.

60. Wat de tariefquaestie betreft was er in de eerste plaats het Engelsche voorstel tot multilaterale besprekingen om te geraken tot tariefverlaging. Deze methode heeft van het begin aan niet meer dan de kleinst mogelijke minderheid gehad: behalve Engeland nam niemand het voor dit denkbeeld op. Van het Nederlandsche voorstel geldt het tegenovergestelde: het had en behield de grootst mogelijke meerderheid. De Nederlandsche gedelegeerde heeft in het openbaar over dit vraagstuk tweemaal gesproken. In eerste instantie heeft hij in hoofdzaak: 10. uiteengezet, welke onze politiek is (laag tarief, geen discriminatie, geen wapenen van aanval of verweer); 20. doen uitkomen, dat deze politiek over het algemeen goede resultaten oplevert; 30. de bezwaren genoemd, welke wij ondervinden (positieve en negatieve discriminatie tegen onze specialiteiten van sommige producten; niet ontzien van artikelen, die voor ons min of meer monopolie-artikelen zijn); 40. het belang voor Europa van handhaving onzer politiek geschetst (Nederland is belangrijk afzetgebied, een gewichtige economische operatiebasis, een der laatste bolwerken van een gezond systeem); 50. Nederlands verlangens aangegeven (geen discriminatie tegen ons; concessies voor artikelen, die ons bijzonder interesseeren, zonder toepassing van de do-ut-des-methode); 60. het vraagstuk der meestbegunstiging in dit verband belicht en Nederlands wensch geschilderd, dat in alles de meestbegunstiging ontzien worde. Blijkbaar vond men dit ter Conferentie alles heel mooi, maar nam men het niet te zwaar op, omdat men niet inzag, dat er in Nederland gevaar van verandering der handelspolitiek bestaat. Thans geef ik echter even het woord aan De Standaard, het blad van Dr. Colijn, dat geacht mag worden op de hoogte te zijn van al wat ter Conferentie is voorgevallen en dat in zijn nummer van 5 dezer in een hoofdartikel onder meer aldus schreef:

„Vandaar dat de Nederlandsche gedelegeerde gemeend heeft op zeer duidelijke wijze te moeten zeggen: Als gij, andere staten, meent, dat handhaving van onze politiek ook in uw belang en in het belang van Europa meer in het algemeen is, bedenkt dan wel, dat van wege uw weinige toeschietelijkheid te onzen aanzien in ons land, ook in ons parlement, onze politiek heftig bestreden wordt; bedenkt dat en komt ons tegemoet op punten, ten opzichte waarvan wij ons terecht beklagen. Het antwoord uit het andere kamp is ditmaal niet dubbelzinnig, niet twijfelachtig geweest. De slotakte zegt ons ten deze niet veel. Ons is echter medegedeeld, dat er reeds sedert eenigen tijd

aanwijzingen waren, dat we op een keerpunt kwamen, en dat in de laatste zitting van het Economisch Comité zeer sterk van kentering bleek, in dien zin, dat het do-ut-des-systeem niet tot het uiterste tegenover een land als het onze in den gewonen zin behoorde te worden doorgevoerd. En nu heeft men voor het do-ut-des in de laatste Conferentie in de plaats gesteld het do-quia-dedisti: ik geef omdat gij (reeds) gegeven hebt. Aldus sprak de Fransche gedelegeerde. En de Duitsche gedelegeerde gaf, zij het niet voor het forum der Conferentie, een toezegging, die onderhandelingen met ons op de basis van de nieuwe gedachte doet verwachten. Zien we goed, dan kregen alleen Nederland en Engeland toezeggingen van dezen aard, maar denkt men ten aanzien van Engeland nog min of meer aan het vragen van tariefverlagingen als tegenconcessies, waarvan ten opzichte van Nederland — na een laatste besliste weigering van onzen gedelegeerde — geheel afgezien is. Zoo zijn we op het keerpunt aangekomen. Zeker moet men in het spannen van verwachtingen voorzichtig zijn, maar het nieuwe geluid te hooren geeft moed voor de toekomst. Het doet aangenaam aan dat de Nederlandsche delegatie in dubbel opzicht niet met ledige handen naar huis is gekomen."

* * *

Ten slotte rijst de vraag; of de Conferentie-Colijn al dan niet een ehech is geworden. Sedert mijn terugkeer uit Genève heb ik schier niemand, die zich voor deze zaak interesseert, ontmoet, die mij deze vraag niet gesteld heeft en dan met het angstig voor gevoel, dat zij bevestigend zou moeten worden beantwoord. In de Conferentie waren enkele delegaties zeer onnuchterd. Men kon hooren spreken van een ehech, dat echter nog maar zoo goed mogelijk gecamoufleerd moest worden. Deze meening wordt geenszins door mij gedeeld. Misverstand kan rijzen, omdat, zooals hiervoor betoogd, een bepaalde methode van onderhandelen voor het thans behandelde geval werd afgekeurd en dat dit juist de methode was, die veel werk aan Genève zou hebben gegeven, terwijl de door Nederland verdedigde methode, de eenige welke men meende te kunnen aanvaarden, de onderhandelingen uit Genève wegneemt en ze overbrengt naar de hoofdsteden der in de afzonderlijke gevallen bij de zaak betrokken landen. Ik voeg hieraan toe, dat men ook voor andere gevallen overhelt naar bilaterale onderhandelingen of wel naar regionale, zooals bijv., gelijk bleek, in het geval van de „traitement des étrangers", hetgeen heelemaal niet insluit, dat men vijandig zou staan — behoudens een enkele delegatie wellicht — tegenover multilaterale onderhandelingen, waar die resultaat kunnen opleveren. Maar dit voorop gesteld hebbende meen ik het volgende te moeten verklaren: 1o. Het is te Genève, dat naar dezerzijdsche meening gevaarlijke plannen als waarover hiervoor werd gesproken (Europeesche regionale overeenkomsten op discriminatie-basis) door uitvoerige discussies van hun gevaarlijke elementen goedgeleeds werden ontdaan, althans voor zooveel ons land betreft. 2o. Het is te Genève, dat Ministers en hoofdamtbanaren van allerlei landen hun collega's ontmoeten en op toe te juichen wijze goede verstandhoudingen creëren en de oplossing van kleinere of grootere moeilijkheden voorbereiden. 3o. Het is te Genève, dat plannen geboren worden, die, zooals bijv. de Belgisch-Nederlandsch-Scandinavische, als een concretiseering van uitnemende beginselen moeten worden aangemerkt en die, als ze slagen, een groote toekomst in het belang van Europa hebben. 4o. Het is te Genève, dat nu onlangs ter Conferentie-Colijn de Nederlandsche vertegenwoordiger wel een ontevreden toon deed hooren en het werk van den Volkenbond op een bepaald punt critiseerde, maar met dien verstande, dat dit was wat De Standaard in zijn zooveen bedoeld hoofdartikel het keerpunt noemde en dat om zoo te zeggen op dien eigen oogenblik de zaak ten goede omsloeg. In het algemeen is het moi-

lijk te zeggen, wat al of niet gebeurd zou zijn indien de Volkenbond niet had bestaan, maar wie rustig nadenkt zal niet kunnen ontkennen, dat het niet dan rodelijk is, de vermelde vier resultaten in het credit van den Volkenbond te schrijven. En vast staat vooral dit eene, dat er nu, na de Conferentie-Colijn, eer meer dan minder aanleiding tot hoop voor de toekomst is dan voorheen en eer minder dan meer reden tot critiek over het uitblijven van resultaat. Laat mij dan ook mogen besluiten met een herhaling van het zooveen geciteerde woord van De Standaard: „Zeker moet men in het spannen van verwachtingen voorzichtig zijn, maar het nieuwe geluid te hooren geeft moed voor de toekomst."

Dr. J. A. NEDERBRACHT.

DE INTERNATIONALE DEPRESSIE.

In October 1929 trad op de New-Yorksche beurs een omkeer in, die zich manifesteerde door een bijna ongekende daling in de koersen der effecten. Sommigen meenden hierin een beurscrisis te zien en overspeculatie als de oorzaak te kunnen aanwijzen. Op grond hiervan was men dan geneigd tot een spoedig herstel te concluderen. Dit optimisme werd echter beschaamd en andere diagnoses werden gesteld, die doorgaans pessimistischer waren gestemd. Zonder deze diagnoses te willen behandelen, zal in dit artikel getracht worden aan de hand van cijfers, verstrekt door de verschillende Nationale Instituten voor Conjunctuur-onderzoek, na te gaan, hoe de internationale toestand te diagnostiseeren is en wat de minst onwaarschijnlijke prognose is, die men kan geven op grond van het voorhanden cijfermateriaal.

De hoofdvraag, waarom het nu gaat is: zijn er herstel factoren werkzaam en zoo ja, waar?

Bezien wij het eerst, welke elementen deze crisis karakteriseeren. Toen in den herfst 1929 de conjunctuur-omslag, bijna gansch onvoorzien intrad, vormde de toestand der Ver. Staten daartoe de aanleiding. Zooals met cijfers is aangetoond in mijn artikel in de E.-S.B. van 12 Maart 1930, was de hoofdoorzaak hiervan: industrieele overproductie. Hiermede wil niet gezegd zijn, dat dit de eenige oorzaak was. Integendeel! O.i. is het echter de directe aanleiding geweest tot het omslaan der conjunctuur. Evenwel bevonden zich toen de Oost-Europeesche landen reeds in een toestand van depressie, welke veroorzaakt was door den slechten toestand der financiën en de desorganisatie in het politieke of economische leven; Duitschland ondervond den last der herstelbetalingen en Engeland de nadeelen eener achterlijke industrie. De factor, die deze crisis bij uitstek tot een internationale maakte, enkele „Conjunctuureilanden" uitgezonderd, vormt het prijsverloop. Naast overproductie speelden monetaire factoren hier zeker een rol.

A. Het prijsverloop.

Indexcijfers van groothandelsprijzen.

Land	Basis 100 =	1928	1929	1 Jan. 1930	Juli 1930
Vereenigde Staten	1926	98	97	93	84
Duitschland	1913	140,0	137,2	132,3	125,1
Engeland	1927	98,1	92,4	86,1	76,1
Frankrijk	1913	619,6	610,4	563,5	532,7

Uit vorenstaand staatje ziet men een algemeene en sterke prijsdaling naar voren treden. Wanneer men bijv. het „Bulletin Mensuel de Statistique" van den Volkenbond raadpleegt, dan ziet men, dat dit verschijnsel voor de laatste jaren universeel te noemen is. Eigenaardig is, dat de prijsdaling bij de landbouwproducten het hevigst is.

Indexcijfers van Landbouwproducten.

Land	Basis 100 =	1928	1929	1 Jan. 1930	Juli 1930
Vereenigde Staten	1926	106	105	101	83
Duitschland	1913	134,3	130,2	121,8	114,8

Uit de door het „Institut für Konjunkturfor-

schung" gepubliceerde cijfers is bovendien nog het volgende te zien. Dit onderscheidt n.l. bij de „Industrielle Rohstoffe und Halbwaren": „Freie Preise" en „Geregelte Preise". De laatste zijn prijzen van min of meer gemonopoliseerde artikelen. Deze vertoonen echter géén scherpe daling.

Duitschland:

„Industrielle Rohstoffe und Halbwaren" (1926 = 100).

	1928	1929	Jan. 1930	Juli 1930
Freie Preise	106,8	97,4	90,4	78,9
Geregelte Preise.	102,1	105,0	105,0	103,3

Ook de gepubliceerde cijfers omtrent de „Industrielle Fertigwaren", de „Industrielle Rohstoffe" en de „Lebenshaltungskosten" zijn interessant.

(1913 = 100).

	1928	1929	Jan. 1930	Juli 1930
Industr. Fertigwaren:				
Produktionsmittel	137,0	138,6	139,5	138,0
Konsumgüter	174,9	171,6	168,4	159,9
Industr. Rohstoffe u. Halbwaren	134,1	131,9	128,3	119,4
Lebenshaltungskosten	151,7	153,8	151,6	149,3

Uit bovenstaand overzicht zijn de volgende resultaten te boeken:

1o. De prijzen der „Industrielle Fertigwaren" dalen minder sterk, dan die der „Industrielle Rohstoffe". Behalve uit de z.g. „time-lag", is het verschil te verklaren uit het feit, dat vele kostenelementen zoals o.a. loonkosten, afschrijving op vast kapitaal niet aan prijsdaling onderhevig zijn geweest. Wij kunnen dus een verdere daling van de „Industrielle Fertigwaren" verwachten, ook al mochten de prijzen der grondstoffen het laagste punt hebben bereikt.

2o. De prijzen der „Produktionsmittel" vertoonen geen prijsdaling van betekenis. Dit is te verklaren uit monopolievorming in deze industrieën.

3o. De daling der „Lebenshaltungskosten" is nog gering. In Frankrijk, België en Italië is dit in nog mindere mate het geval; zij vertoonen daar soms zelfs neiging tot stijgen. De oorzaak daarvan moet gezocht worden in de waarde-stabilisatie van het ruilmiddel. In het algemeen kan men echter een daling verwachten.

Wanneer wij bij de daling van het indexcijfer van de groothandelsprijzen in het tweede kwartaal op de goederenmarkt een tijdelijke afneming van die daling zien, dan moet daarbij in het oog worden gehouden, dat deze meermalen veroorzaakt werd door een kunstmatig ingrijpen in het prijsverloop. In plaats van productiebeperking paste men valorisatie door middel van voorraadvorming toe. De daling van het indexcijfer is echter sindsdien weer sterk toegenomen, zoodat van een afneming der daling in het algemeen niet gesproken kan worden. Van een hernieuwden evenwichtstoestand op de goederenmarkt is dan ook nog geen sprake. Het eerst is dit wel te verwachten bij de artikelen, die min of meer gekarteeld zijn.

B. De Agrarische crisis.

De prijzen van landbouwartikelen zijn het sterkst gedaald. Dit feit alleen echter veroorzaakt niet de crisis op landbouwgebied. Achter deze prijsdaling steekt o.m. een sterk toegenomen productie, maar bovendien is er een wanverhouding tusschen opbrengst en kosten, welke den toestand hier compliceert.

In den landbouw voltrekt zich een structuurverandering, veroorzaakt door de mechaniseering. Dit leidt wel tot vermindering van productiekosten voor die landbouwbedrijven, die voldoende kapitaal hebben om machines te kopen, maar anderzijds tot stijging der productie.

Westerdijk geeft in de Economist van Juli/Augus-

tus 1930 de verbetering der landbouwtechniek aan als hoofdoorzaak van de landbouwcrisis. Deze verbetering uit zich in twee richtingen: bemesting en mechanisatie. Hierdoor wordt een grootere opbrengst verkregen tegen een lagere prijs per eenheid.

In de Groene Amsterdammer van 1 November 1930 vermeldt hij, dat tusschen 1920 en 1928 de landbouw der Vereenigde Staten 3 miljoen zielen aan landbouwbevolking en 13 miljoen acres aan cultuurland verloor. Desniettegenstaande vermeerdeerde de gemiddelde opbrengst en de productiviteit per landarbeider.

Tarwevoorraden in de 4 groote Exportlanden buiten Europa.

(Wheat Studies II, 6 Mei 1930).

Land	Datum	1925/26	1926/27	1927/28	1928/29	1929/30
Ver. Staten..	Eind Juni	111	138	142	262	280
Canada	„ Juli	35	48	78	104	95
Argentinië..	„ „	61	65	90	130	65
Australië ..	„ „	30	34	43	145	51
Mill. Bushel		237	285	353	541	491
Totaal (1000 ton)		6.450	7.757	9.607	14.724	13.363

Hiertegenover staat vermindering van consumptie door minder broodverbruik per hoofd der bevolking en een sterke vertraging in de bevolkingstoename.¹⁾

Het verminderde broodgebruik wordt toegeschreven, aldus Westerdijk, aan een verbreiding van de kennis omtrent de vitamines. Het brood wordt ten deele vervangen door andere voedingsmiddelen, bijv. vruchten en groenten. Ook aan de mode wordt een vermindering van het broodgebruik toegeschreven. Men schat den teruggang van het meelverbruik in Engeland en Duitschland op 10 pCt., in de Vereenigde Staten op 12—15 pCt. Ondanks de grootere bevolking kan het acres van de graanproductie geen afzet vinden.

De toestand van het veehoudersbedrijf vertoont dezelfde neiging. Hier is evenwel een „time-lag" te constateeren, d.w.z. de prijzen van vleesch en vet dalen iets later dan van het voeder.

De vleeschprijzen zullen dus nog eenigen tijd een dalende tendens blijven vertoonen.

Zoals bekend is worden de pachtprijzen van tevoren voor eenige jaren vastgelegd, op grond van resultaten in een afgelopen periode. Ook bij verkoop van den grond wordt de koopprijs bepaald door de opbrengst in de afgelopen jaren. Hieruit volgt, dat de pachter en de grondeigenaar, die hypotheek op zijn landen heeft rusten, te hooge productiekosten hebben na deze crisis. De eerste ondervindt moeilijkheden bij de betaling der pacht, de tweede met de hypotheekrente.

Wanneer men nu nog in aanmerking neemt, dat de verlaging der productiekosten door mechaniseering voornamelijk de groote kapitaalkrachtige landbouwbedrijven ten goede komt, dan wordt het begrijpelijk, dat de crisis in den landbouw oorzaak is, dat vele boeren, vooral de kleinere, hun pacht en rente niet kunnen betalen en hun landerijen moeten verlaten. De sociale consequenties van de crisis zijn hier waarlijk niet gering. Dat uit een en ander weinig optimisme valt te putten, zal een ieder duidelijk zijn. Wellicht profiteert de industriele productie van de gedaalde prijzen voor grondstoffen en voedingsmiddelen.

Ook in de tropen heeft de landbouw met ernstige moeilijkheden te kampen. Hier ziet men eveneens een productie, grooter dan de consumptie, zoodat de voorraden steeds toenemen. Uit onderstaande cijfers blijkt dit duidelijk. (Zie blz. 1084).

C. De industriele productie.

Deze is de laatste 10 jaren buitengewoon toegenomen, waarbij op te merken valt, dat de expansie niet gelijkmatig verdeeld is, maar vooral plaats vond in

¹⁾ Zie: „Der Geburtenrückgang. Ein wirtschaftliches Zukunftsproblem. E. Kahn (Wirtschaftskurve Heft I & II 1930)".

Zichtbare voorraden van tropische producten. ¹⁾

	Suiker 1000 ton	Koffie 1000 zakken	Thee 1.000.000 lbs.
1 Jan. 1925	2 708	5.384	206
1 „ 1926	3.709	9 547	204
1 „ 1927	3.643	10.901	207
1 „ 1928	4.062	18.388	239
1 „ 1929	4.271	18.723	241
1 „ 1930	5.473	25.063	286
1 April 1930	6.982	27.470	274
1 Juli 1930	6 156	28.424	221

¹⁾ Bron: London and Cambridge Economic Service Sept. 1930.

de veredelingsindustrie, meer dan in de z.g. grondstoffenindustrieën. Van de laatste toonen, zooals onderstaande cijfers aangeven, de zichtbare voorraden van katoen, wol, petroleum, rubber, koper, zink en lood een sterke stijging, minder die van tin en nitraten. Daarnaast merken wij op, dat de productie van ijzer, staal en steenkolen belangrijk is toegenomen, doch sedert de laatste maanden weer afneemt.

Zichtbare voorraden van ¹⁾

	Katoen 1000 balen	Wol ²⁾ in ton		Rubber 1000 ton	Petrol. 1.000.000 barrels	Koper 1000 ton	Lood 1000 ton	Zink 1000 ton	Tin 1000 ton	Nitraten 1000 ton
		gewas- schen	kangaren							
1 Januari 1925..	2.563	—	—	181	478	389	78.1	19	25	1790
1 „ 1926..	2.927	1.965	4.674	182	469	344	93.—	9	18	1675,5
1 „ 1927..	4.916	2.049	5.410	259	476	369	114.7	20	16	1794
1 „ 1928..	4.622	2.057	7.055	272	543	323	141.—	38	16	1452,5
1 „ 1929..	3.494	3.368	7.681	239	571	298	144.9	42	25	2036,5
1 „ 1930..	3.622	—	—	321	624	414	137.—	73	28	2515,5
1 April „ ..	3.870	2.085	4.887	397	628	490	135.8	89	33	2387,5
1 Juli „ ..	4.970	2.203	5.481	394	631	—	—	117	43	2249
1 October „ ..	—	—	—	—	—	—	—	—	40	—

Productiecijfers van ³⁾

	Steenkool	Ruwijzer 1000 ton	Staal
1925	94.844	6.087	7.201
1926	94.262	6.212	7.211
1927	102.239	6.798	8.046
1928	99.260	6.934	8.677
1929	105.838	7.773	9.479
Jan. 1930	116.681	7.039	8.627
Mei 1930	95.630	7.197	8.508

¹⁾ behalve wol: London Cambridge Economic Service Sept. 1930.

²⁾ Vierteljahrshefte zur Konjunkturforschung 30 Aug. 1930.

³⁾ Bron: Bulletin Mensuel de Statistique Sept. 1930.

De productie van fabricaten breidde zich het snelste uit, dit geldt voornamelijk voor de z.g.n. „nieuwe industrieën”, wier over-expansie in de Ver. Staten het eerst leidde tot het zichtbaar worden van de kloof tusschen productie en verbruik en daarmede oorzaak werd van den conjuncturomslag in den herfst van 1929. Ook het invoeren van rationeelere bedrijfsmethoden werkte de disharmonie tusschen afzetmogelijkheid der industrie en koopkrachtcapaciteit der bevolking in de hand. Eenerzijds werd hierdoor het productievermogen sterk uitgebreid, terwijl anderzijds het totaal der aan loon uitgegeven bedragen een niet-evenredige stijging vertoonde. Dit blijkt uit een vergelijking van de kolommen „Industriele Productie”, „Betaalde Loonen” en „Aantal tewerkgestelden” uit den Conjunctuurstaat der Ver. Staten, welke in dit nummer is opgenomen. (Zie blz. 1091).

Zowel in de Ver. Staten en Duitschland, als in andere landen is de industriële productie op rigoureuze wijze beperkt. Wij komen nu terug op onze vraag of hier herstoffactoren te bespeuren zijn. Dan zouden wij deze moeten vinden in een stijging der aandelenkoersen, in een toeneming der wagonverladings, alsmede in een stijging der industriële bouwbedrijvigheid en zeer zeker in een afnemings der werkloosheid.

Van dit alles is echter geen sprake, zooals de cijfers uit den Conjunctuurstaat der Ver. Staten leeren.

D. De werkloosheid.

Deze is steeds stijgende, de schattingen van de internationale werkloosheid varieeren tusschen pl.m. 11.000.000 (Institut für Konjunkturforschung) en pl.m. 17.000.000 (Präsidium der Kommunist. Internat.).

Deze werkloosheid is een der kenmerkendste factoren van deze crisis. Een der hoofdoorzaken ervan is gelegen in z.g.n. „structuurveranderingen”. Door de snelle ontwikkeling der techniek, de invoering van rationeelere bedrijfsmethoden, is naast de „gewone werkloosheid”, voortvloeiende uit seizoens- en conjunctuurinvloeden, een leger van werklozen ontstaan, dat wacht op weder-te-werkstelling. Dit compliceert het werkloosheidsvraagstuk, dat reeds tot de moeilijkst oplosbare economische en sociale problemen behoort. Buiten de conjunctuureilanden (Frankrijk, Noorwegen, Denemarken, Iersche Vrijstaat) kennen alle landen dit verschijnsel, van welks oplossing

men nog ver verwijderd is — gezien de maandelijksche toeneming van het werklozen-aantal — maar dat voor een herleving noodzakelijk is.

Daar een conjuncturomslag zich nog niet aankondigt en het winterseizoen voor de deur staat, is een toeneming der werkloosheid zeer waarschijnlijk. Eenige verlichting is alleen te verwachten door het doen uitvoeren van openbare werken.

E. De geld- en kapitaalmarkt.

Een bijzonderheid van den conjuncturomslag in den herfst 1929 vormt het feit, dat een algemeene credietcrisis vermeden is. Ook bij het doorwerken der depressie bleef de geldmarkt ruim en daalt het disconto in de Ver. Staten en Europa. Dit gunstige feit, dat overigens elke depressie pleegt te vertoonen, is echter niet voldoende geweest om de crisis te overwinnen, daar het aanwezige kapitaal niet rendabel is te maken.

Overigens is de toestand in de grondstoffen leverende overzeelands veel minder gunstig. Canada, Zuid-Amerika, Zuid-Afrika en Oost-Azië vertoonen geen neiging het disconto te verlagen, eerder het tegendeel. De geldmarkt is hier minder ruim, hetgeen zich laat verklaren uit de prijsdaling van de exportproducten; goudexporten zijn noodzakelijk geworden.

In het algemeen is de kapitaalmarkt belangrijk minder ruim, hoewel na verloop van tijd, de toestand der geldmarkt hier wel zal doorwerken. Men richt het oog dan op New York, dat door kapitaalverstrekking op langen termijn niet alleen de grondstoffleverende landen zou kunnen helpen, maar ook Duitschland, welk land een groote kapitaalbehoefte heeft uit hoofde der herstelbetalingen.

* * *

Resumeerende, zien wij dus weinig reden voor nadrukkelijke verklaringen, dat de depressie teneinde zou zijn. Zij duurt reeds langer dan men op grond van vroegere ervaringen meende te mogen aannemen. Wanneer een omslag te verwachten is, vermog niemand te voorspellen. Hoewel de industriële produc-

tie ingekrompen is (zie de productie-indices), maatregelen tot beperking der grondstoffenproductie worden genomen, de prijs van een enkel artikel op een bepaald oogenblik stabielier lijkt te worden, valt er van herstelfactoren nog weinig te bespeuren; noch het prijsverloop, noch de toestand van landbouw of industrie, noch de stand der werkloosheid of het verloop der aandeelenkoersen geven aanleiding daartoe te concluderen, alleen de geldmarkt blijft ruim, hetgeen tot op zekere hoogte een getrouwe weerspiegeling is van de huidige conjunctuur.

Bovendien willen wij nog enkele woorden wijden aan de conjunctuureilanden. Deze bleven geruimen tijd voor de algemeene depressie gespaard, hetgeen zeer belangrijk was voor die landen, die daarheen exporteerden. Het conjunctuurbeeld wordt in den laatsten tijd echter ook hier minder gunstig. In Frankrijk vertoont het indexcijfer van de ingevoerde goederen een daling ten opzichte van het voorgaande jaar, terwijl het indexcijfer van de textielindustrie van een gemiddelde van 92 in het vorige jaar, in September van dit jaar op 80 stond. Daarbij komt dan nog, dat zich in de bankwereld ernstige moeilijkheden voordoen.

Voorts wordt in de Scandinavische landen een teruggang van de conjunctuur waargenomen.

Tenslotte willen wij wijzen op de exogene factoren, die bij deze crisis een belangrijke rol kunnen gaan spelen en daardoor elk toekomstbeeld vertroebelen. Wij doelen hier op politieke verwickelingen en verwijzen naar de gebeurtenissen van den laatsten tijd in Duitschland, Oostenrijk en Zuid-Amerika. Welke verrassingen kunnen deze ons nog brengen?

Drs. J. G. STRIDIRON.

DE SURINAAMSCHE BEGROOTING VOOR 1931.

Veel nieuws valt uit deze begrooting niet op te diepen. De klanken, welke wij uit Suriname hooren, blijven ook dit jaar in den mineurtoon. Alleen heeft Suriname het thans met de gansche wereld gemeen, dat de zwartgalligheid de overhand heeft.

Reeds in het begin van de Memorie van Toelichting lezen wij ervan. De aanzienlijke daling — zoo staat geschreven — van de suiker- en koffieprijzen, heeft op het economisch perspectief een uiterst ongunstigen invloed; het feit, dat daartegenover stijgende bedrijvigheid bij de rijstteelt valt waar te nemen, kan slechts in zeer betrekkelijke mate tot verheldering van de vooruitzichten in den landbouw strekken.

Wat de nijverheid aangaat lezen wij in die Toelichting het volgende:

„Met betrekking tot de nijverheid verdient vermelding dat de bauxiet-ontginning en de houtkap voor export neiging tot geleidelijke uitbreiding vertoonen en dat, in verband met den opgelopen afzetprijs voor het product, een herleving van de balata-winning wordt tegemoet gezien; hiertegenover staat echter een verdere achteruitgang van het goud-ontginningsbedrijf.”

Zijn wij uit de deskundige kringen van de balata-industrie goed ingelicht, dan is de zienswijze van de Regeering, dat eene herleving van die winning wordt tegemoet gezien, wel wat te optimistisch. Dat de grootste maatschappij zich over de ongunst der tijden niet te zeer heeft te beklagen, hangt volgens die inlichtingen meer van bijzondere omstandigheden af dan van een algemeenen omkeer ten goede van den gang van zaken in dit bedrijf. Een verhooging van lasten op dit bedrijf, als heeft plaats gehad, wordt dan ook niet in overeenstemming geacht met de toekomstmogelijkheden van de balata.

Wat het goud betreft, is aan de Marowijne, niet zoover stroomopwaarts van waar de Compagnie des Mines d'Or zetelde, onder leiding van een Russisch deskundige, die een betrouwbaar indruk maakt, een nieuwe vindplaats ontdekt, hetgeen wellicht tot een gemakkelijker exploitatie zou kunnen leiden.

Nieuw is de splitsing van de subsidie-post vanwege het Moederland in een onderdeel, hetwelk be-

trekking heeft op de kosten van voorzieningen, die de verhooging der welvaart beoogen en in een tweede onderdeel, dat dan de eigenlijke sluitpost zou vormen.

Onder het eerste onderdeel worden gebracht de kosten van aanvoer van immigranten en van den terugvoer van dezen, zoomede de uitgaven, welke daarmede samenhangen, tot een bedrag van f 388.000; vervolgens de uitgaven betreffende het landbouwproefstation ad f 136.629 en ten derde de kosten van het beschikbaar stellen van land ten behoeve van den kleinen landbouw ad f 20.000, gezamenlijk derhalve een bedrag van ruim f 544.629, waartegen dan als tweede onderdeel ter dekking van het begrooingsstekort ruim f 2.450.000 staat. De gezamenlijke subsidie van het Moederland bedraagt ruim f 2.996.000.

Zooals bekend is deze splitsing van de Moederlandsche subsidie reeds verschillende malen verdedigd. Het valt toe te juichen, dat zij thans aanvaard is, omdat het daardoor mogelijk zal worden uitgaven, die noodzakelijk zijn voor de welvaarts-politiek — wijl zij als afzonderlijke post begrijpelijker zijn en niet in een algemeene subsidie-post opgaan — gemakkelijker te verkrijgen. Door de scheiding zijn duidelijk tegenover elkaar gesteld de uitgaven, die voortvloeien uit de verplichting, die het Moederland als koloniale mogendheid heeft en die, welke het chronische tekort betreffen in de gewone huishouding van de kolonie, waarvoor dit gewest in de eerste plaats aansprakelijk is.

Voorts is nieuw een technische verbetering der begrooting, waarbij een eerste stap zal worden gedaan ter verwezenlijking — zoo leest men in de Memorie van Toelichting — van het reeds meermalen aanbevolen denkbeeld om door middel van een Landspensioenfonds, geleidelijk op te bouwen met uit de begrooting daarvoor afgescheiden middelen, tot consolidatie te geraken van de, thans grootendeels nog onzichtbare, schulden van het gewest, voortvloeiende uit zijne pensioenverplichtingen. Een zoodanige opbouw is een zaak van langen duur, zoo constateert de Toelichting. Opdat de begrooingswetgever in beginsel kunne doen blijken van zijne instemming met de stichting van een Surinaamsch pensioenfonds is een memoriepost op de begrooting gebracht.

Gebroken is ook met de praktijk om de immigratieuitgaven uit geleende gelden te dekken. In principe was dat reeds aanvaard bij de begrooting voor 1927, voor zooveel betreft de kosten van terugvoer van gewezen immigranten. Thans wordt voorgesteld om de onderwerpelijke, jaarlijks terugkeerende uitgaven, ten laste van den gewonen dienst te brengen en daarvan de dekking niet meer te zoeken in leeningen. Inderdaad kan dit mede als een verbetering worden beschouwd.

Betreeft het bovenstaande meer de begrootingstechniek, ofschoon vanzelfsprekend, gelijk uiteengezet, de splitsing van de Moederlandsche subsidie materielen ondergrond heeft van de hoogste waarde, thans kunnen wij overgaan tot eenige maatregelen, welke de bevordering van kolonisatie en welvaart op het oog hebben.

Allereerst zij gewezen op de proef met den aanvoer in gezinsverband van Javasche kolonisten, die los van eenige arbeidsovereenkomst, eerst na aankomst in Suriname een beslissing zullen hebben te nemen nopens de richting, welke zij ter voorziening in hun levensonderhoud zullen inslaan. De Memorie van Toelichting zegt daar verder van:

„Slaagt deze proef, dan schijnt de verwachting gewettigd, dat langs dezen weg bij voortdurende en voldoende aantal emigranten naar Suriname zal kunnen worden geleid, waardoor niet slechts de kolonisatie van het gewest zal worden bevorderd, maar ook betere bevolkingsselementen uit Java en daardoor uitzicht op vergroote duurzame toename van de Javaansche volksgroep zal worden verkregen, terwijl, in verder verschieft, mede de arbeidsvoorziening op de cultuurondernemingen, voor welke thans alleen aanvoer van emigranten onder arbeidscontract plaats vindt, op anderen voet zal kunnen geschieden.”

„Deze proef met den aanvoer van „vrije” immigranten, die met instemming van de Indische Regeering genomen wordt, zal zich uitstrekken over, zoo mogelijk, een honderdvijftigtal echtparen met kinderen. Deze immigranten zullen ter volledige uitschakeling van alle invloeden van derden, van hunne aanwerving in Java af tot het oogenblik van zelfstandige vestiging toe, geheel onder toezicht staan van de Indische en Surinaamsche autoriteiten.”

Naar wij uit Suriname vernemen is men daar in het geheel niet ingenomen met de voorwaarden, waaronder het Gouvernement de nieuw aangekomen vrije arbeiders aan de plantages afstaat. Alle verplichtingen, uit het arbeidscontract met poenale sanctie voortvloeiend, worden voor den werkgever gehandhaafd waartegenover de arbeider — zoo wordt ons medegedeeld — als bijkans eenige verplichting heeft drie dagen per week voor de plantage te moeten werken. Het grootste bezwaar wordt van die zijde geacht, dat het contract van den kant van den arbeider ten allen tijde met een termijn van 1 maand opzegbaar is, terwijl dit door den werkgever onopzegbaar is, tenzij met voorafgaande toestemming van het Gouvernement.

Wij zouden ten opzichte van deze vrije immigratie nog dit willen opmerken. De Memorie van Toelichting vermeldt, dat de proefneming zoo noodig ook in 1931 zal worden voortgezet. Wat hiermede bedoeld wordt, is ons niet duidelijk. Is hierdoor reeds aanvankelijk de proef veroordeeld? Of wenscht men die slechts nog een jaar te herhalen? Het wil ons voorkomen, dat er ongetwijfeld verscheidene jaren noodig zullen zijn om het resultaat van de vrije emigratie tot zijn recht te doen komen.

Vermelding verdient, dat het noodzakelijk wordt geacht ter bereiking van een vergrooten afzet van Surinaamsch hout voor Nederland over een terzake kundige te beschikken, die — zooals de Toelichting zegt — enerzijds den particulieren importeurs en gebruikers de noodige voorlichting ten aanzien van de hoedanigheden, de mogelijkheid van levering en de toepasselijkheid der verschillende houtsoorten kan verschaffen, anderzijds het gebruik daarvan in Nederland en elders zooveel mogelijk bevordert en daarenvens het Surinaamsche bestuur ten opzichte van den houtexport uit Suriname van advies kan dienen. De keuze is ten deze gevallen op den Hoofdingenieur van den Provinciaal Waterstaat in Gelderland, den Heer Ir. E. J. Kempees, vroeger Directeur van Openbare Werken in Suriname.

In dit verband kan nog worden gewezen op het agentschap op Curaçao van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Paramaribo. Aan dit agentschap is te Willemstad een verkoopkantoor verbonden en het werd in het leven geroepen in het belang van den afzet op de Benedenwindsche eilanden van Surinaamsche producten, inzonderheid van landbouwvoortbrengselen. Voor het eerste jaar is door het Surinaamsche Gouvernement een subsidie toegezegd van maximaal f 10.000. Daarbij is tevens — zoo vermeldt de Toelichting — bijaldien de verkooporganisatie levensvatbaar blijkt en de daarmede bereikte resultaten daarvoor aanleiding geven, voor volgende jaren op aflopenden voet geldelijke steun van Landswege in uitzicht gesteld. Met het oog hierop is een memoriepost op de begrooting gebracht.

Het economisch contact tusschen Suriname en Curaçao mag ten eerste worden toegejuicht, ook al omdat daardoor de banden tusschen de verschillende deelen van het Groot-Nederlandsche Rijk worden versterkt. Ook voor het Surinaamsche hout had men het oog op Curaçao gevestigd, omdat men hoopte, dat de Curaçaosche Petroleum-Industrie Maatschappij dat hout voor den bouw van woningen voor Inlandsche arbeidskrachten zou gebruiken. Deze maatschappij heeft blijkbaar per slot van rekening de voorkeur gegeven aan steenen woningen, zoodat deze verwachting, met het oog waarop de Heer Ir. van Wouw van het Departement van Openbare Werken te Paramaribo naar

Curaçao is gegaan, niet is verwezenlijkt. Op zijn reis heeft de Heer van Wouw evenwel in verschillende omliggende landen op de waarde van het Surinaamsche hout gewezen.

• Ook deze begrooting staat in het teeken der bezuiniging en nu moge het ons van het hart, dat bij die bezuiniging niet voldoende rekening wordt gehouden met een object waarop deze volkomen gerechtvaardigd kan worden toegepast. In Nederland klaagt men reeds over het groote deel, dat de onderwijsuitgaven op het budget innemen. De onderwijspolitiek hier te lande is evenwel geboren uit een grootschen strijd, die in ons volk leefde. Er moet evenwel naar ons gevoelen ernstig overwogen worden of dezelfde beginselen van gelijkstelling zoo maar klakkeloos in de koloniën behooren te worden geïmporteerd, zonder rekening met de omstandigheden te houden. Zou men daarmede wel rekening houden, dan zou hierdoor naar ons gevoelen een belangrijk terrein voor bezuiniging worden opengesteld. Indien men echter onder het motto van het Neger-Engelsche spreekwoord „Poespoesi foefoeroe melki, ma joe srefi gi hem”, dat wil zeggen „de kat snoept de melk, maar ge hebt haar die zelf gegeven” niet zou kunnen besluiten deze aangelegenheid nog eens in het algemeen onder het oog te nemen, dan zou er toch zeker ons inziens wel aanleiding zijn om onderwijzers-geestelijken een ander salaris te geven dan gehuwde onderwijzers, alleen reeds uit deze overweging, dat het individueele gezinsleven meer kost dan het gezamenlijk gestichtsleven. Vergissen wij ons niet, dan heeft Gouverneur Tonckens vroeger in dezen geest reeds een regeling ontworpen, terwijl deze gedachte aan verantwoordelijke Regeeringspersonen in Nederland ook niet altijd vreemd is geweest.

Alvorens te eindigen zouden wij nog een enkele opmerking willen maken omtrent punten, die niet bepaald uit deze begrooting naar voren komen. Allereerst vernemen wij bij geruchte, dat nieuwe naar Suriname uit te zenden ambtenaren 25 pCt. hooger salaris zullen krijgen, een detacheringstijd van 5 jaar en een toezegging van herplaatsing in Nederland in een betrekking na terugkeer. Voorts zouden zij een uitkeering van f 3000 en f 6000 resp. na 3 en 6 jaar dienstverband ontvangen, op grond van de overweging, dat deze gedetacheerden hun pensioen in Suriname niet zullen bereiken. Het spreekt vanzelf, dat een dergelijke maatregel, die het peil en de levenslust van de ambtenaren kan verhoogen, op zichzelf toejuicing verdient; slechts vragen wij ons af of er geen onbillijkheden, met de reeds in Suriname fungeerende ambtenaren, van uit Nederland daaraan uitgezonden, zouden kunnen voortvloeien. Zoo ja, bestaat er dan geen reden om deze aangelegenheid eventueel op dit punt nog eens nadër te overwegen?

Gelijk voorts bekend mag worden gesteld is een gemengd bedrijf opgericht, waarin Gouvernement en particulieren ieder voor de helft in het kapitaal deelnemen, om het systeem-Fernandes ter verbetering van de smaak van de Suriname Liberia koffie practisch in het werk te stellen. De installatie, welke bij de firma Stork is gebouwd, wordt thans bij Paramaribo op Beekhuizen opgesteld. Van den voortgang van het werk worden gunstige berichten verkregen.

Tenslotte nog dit. Indien het belangrijke denkbeeld, dat ten vorige jare bij de begrooting werd uitgesproken en dat naar ons gevoelen zeker ondersteuning verdient om nl. een Directeur-Generaal voor geheel West-Indië in Nederland aan te stellen tot verwezenlijking zou mogen komen, zal het zeker voor de hand liggen, dat de persoonskeuze hierbij van grooten invloed zal zijn. De geroepene zal moeten zijn een man van groote stuwkracht, onafhankelijkheidsgevoel en energie; hij zou zich periodiek en geregeld persoonlijk en op Curaçao en op de tot dit Gouvernement behorende Beneden- en Bovenwindsche eilanden zoomede in Suriname van de ontwikkelingsmogelijkheden en de

omstandigheden op de hoogte moeten stellen, gelijk dat bijv. door Engelsche plantage-eigenaren in Britsch-West-Indië ook geschiedt om *à fait* te blijven van den gang van zaken van hun bedrijf.

Door de benoeming van een Directeur-Generaal van de West zouden deze gebiedsdeelen voor de Nederlandsche Regeering levend blijven en zich niet slechts van den papieren kant vertoonen. Dat hiermede een nationaal belang zou worden gediend, behoeft geen betoog; de in de West opgedane ervaringen van recenten datum hebben ons geleerd hoe noodzakelijk het is, dat de Regeering voldoende kennis heeft om hare wereld-verantwoordelijkheid te kunnen dragen. Hierbij komt nog, dat de omstandigheden ook in de West snel veranderen, waardoor levend contact geboden is.

VAN GYBLAND OOSTERHOFF.

DE INDISCHE MIDDELEN OVER AUGUSTUS 1930.

De totaal-opbrengst van de in bijgaand overzicht vermelde Landsmiddelen bedroeg in de eerste acht maanden van dit jaar f 401.644.800 tegen f 446.519.200 in hetzelfde tijdvak van het vorige jaar of f 44.8 m/m minder. Dit nadeelig verschil kan als volgt over de verschillende middelengroepen worden verdeeld, t.w.:

belastingen	ad circa	f 14.9 m/m
monopolies	„ „ „	3.4 „
producten	„ „ „	14.6 „
bedrijven	„ „ „	10.3 „
allerlei	„ „ „	1.6 „

De opbrengsten van deze groepen bleven eveneens alle ten achter bij de totalen van de fractioneele ramingscijfers en wel resp. circa f 35.8 m/m, f 0.4 m/m, f 19.5 m/m, f 11.6 m/m en f 4.5 m/m, tezamen f 71.8 m/m.

De ontvangsten in verslagmaand in vergelijking met die in de maand Augustus 1929 geven een déces te zien van f 10.1 m/m, hoofdzakelijk veroorzaakt door de groepen belastingen, producten en bedrijven ad resp. f 3.27 m/m, f 3.28 m/m en f 2.25 m/m.

Bij de *belastinggroep* valt op te merken, dat de ontvangsten aan kohierbelastingen in het afgelopen jaargedeelte in totaal f 1.9 m/m meer bedroegen dan in dezelfde periode van het vorige jaar. Het door deze belastingen tot dusver in totaal gevormde nadeelige verschil met de raming, dat in verslagmaand met f 1.8 m/m terugliep en op het einde dier maand f 21.5 m/m bedroeg, zal zich waarschijnlijk in den verderen loop van het jaar nog voor een belangrijk deel herstellen. De personeele belasting bracht in het afgelopen tijdvak ruim 1 ton meer en de inkomstenbelasting ruim 1 ton minder op dan in de eerste acht maanden van 1929. De vennootschapsbelasting leverde in verslagmaand f 0.58 m/m meer op dan in Augustus 1929, waardoor het accres op ultimo der maand tot ruim 2 ton opliep. De verponding gaf hoogere uitkomsten, omdat de aanslag voor het tijdvak 1928/1932 in 1929 nog niet voltooid was. In de afgelopen acht maanden bedroeg het accres f 3.— m/m; het evenredige gedeelte der jaarraming werd met f 1.— m/m overtroffen. Aan landelijke inkomsten is op het einde van verslagmaand in totaal f 1.8 m/m minder ontvangen dan op hetzelfde tijdstip van het vorige jaar.

De aanzienlijke achteruitgang bij de *belastinggroep* werd hoofdzakelijk veroorzaakt door de indirecte belastingen. Hierin werd bijgedragen door alle heffingen, met uitzondering van de accijnzen. De petroleum-accijns bracht in het afgelopen jaargedeelte f 2.64 m/m meer op dan in hetzelfde tijdvak van 1929. De heerschende economische depressie had in verslagmaand een lagere opbrengst aan invoerrecht tengevolge van f 1.98 m/m, waardoor het déces van dit recht aangroeide tot f 12.84 m/m en de achterstand bij de raming tot f 8.63 m/m. Het uitvoerrecht bracht in verslagmaand f 0.66 m/m minder en in de

afgelopen acht maanden f 2.53 m/m minder op dan in dezelfde perioden van 1929. Op het einde der maand was de achterstand bij de raming van dit recht opgelopen tot f 2.88 m/m. Het statistiekrecht had aldus vergeleken eenzelfde verloop met mindere ontvangsten ad resp. f 0.18 m/m, f 0.75 m/m en f 0.72 m/m. De maandopbrengst van het zegelrecht werd ongunstig beïnvloed door de betaalbaarstelling van ruim f 0.48 m/m aan teruggaven. Ook dit middel geeft doorlopend tegenvallers, die een totaal-déces veroorzaakten ad f 1.33 m/m en een achterstand bij de raming ad f 0.98 m/m. Aan slachtbelastingen werd eveneens wederom minder ontvangen, hetgeen tengevolge had, dat de nadeelige verschillen met de uitkomsten van het vorige jaar en met de ramingen op het einde van verslagmaand waren aangegroeid tot resp. f 0.3 m/m en f 0.57 m/m.

Bij de *monopolies* valt, voor wat de opiumregie betreft, in verslagmaand evenals in de maand tevoren een mindere opbrengst ad ruim 6 ton te constateeren. Het déces liep daardoor op tot f 3.7 m/m, en de achterstand bij de raming tot f 2.7 m/m. De inkomsten der pandhuisregie bleven in verslagmaand eenigszins achter bij de uitkomsten van het vorige jaar. Dit monopolie bracht in de afgelopen acht maanden echter f 1.96 m/m meer op dan in dezelfde periode van 1929 en f 2.77 m/m meer dan de raming deed verwachten. Bij de zoutregie had de levering aan de provincies in het afgelopen achtmaandsch tijdvak een mindere opbrengst tengevolge van f 1.77 m/m; in het eigen distributiegebied werd circa 1 ton meer ontvangen. De totale ontvangsten bleven ruim 4 ton beneden 8/12 der jaarraming.

De *productengroep* werd sterk nadeelig beïnvloed door de tin-opbrengsten. In verslagmaand werd door dit middel f 2.— m/m minder opgebracht dan in Augustus 1929 en in het afgelopen jaargedeelte f 9.38 m/m minder dan in de eerste acht maanden van het vorige jaar. Het nadeelig verschil met de raming groeide aan tot f 11.— m/m. De voor 1930 geraamde extra-opbrengst ad f 3.25 m/m, waartegenover geblokkeerde uitgaven staan, niet medetellende, bedroeg deze achterstand nog f 8.83 m/m. De steenkolenmijnen laten hoogere uitkomsten zien; in totaal was op het einde van verslagmaand f 0.75 m/m meer ontvangen dan op ultimo Augustus 1929. Desondanks bleven deze uitkomsten f 1.8 m/m beneden 8/12 der jaarraming, waarbij echter moet worden in aanmerking genomen, dat nog ruim 6 ton aan onbetaalde leveringen moet worden ontvangen. De goud- en zilvermijnen vertoonen een gering, doch constant déces. Op het einde van verslagmaand was dit déces opgelopen tot 2 ton, de achterstand bij de raming bedroeg op dat tijdstip ruim 1½ ton. Het boschwezen gaf in verslagmaand wederom een belangrijke tegenvaller en wel van f 1.— m/m. In het afgelopen jaargedeelte werd f 4.1 m/m minder ontvangen dan in de eerste acht maanden van 1929. Hiervan komt f 3.85 m/m voor rekening van het djatibedrijf wegens lagere prijzen en geringeren afzet van djatihout. Het nadeelige verschil met de fractioneele ramingscijfers liep op tot circa f 4.5 m/m. Ook de opbrengsten van 's Lands cadouchoucbedrijf droegen strek mee tot het nadeelige verschil bij deze groep. Het déces van de rubberonderneming liep op tot f 1.6 m/m en de achterstand bij de raming tot f 1.8 m/m. De ontvangsten wegens verkoop van kinabast, afkomstig van de kina-onderneming Tjinjioeam, waren in het afgelopen jaargedeelte f 93.000 minder dan in dezelfde periode van 1929; de nog jonge thee-afdeeling dier onderneming leverde echter ruim f 10.000.— meer op; in totaal bleven de opbrengsten 1½ ton beneden 8/12 der jaarraming.

Als voornaamste factor in den achteruitgang bij de groep *bedrijven* gelden de uitkomsten der S.S. en Tramwegen. Het geheele bedrijf gaf in verslagmaand een lagere opbrengst ad f 1.74 m/m, waardoor het

décres op het einde dier maand was aangegroeid tot f 10.16 m/m. Hiervan is f 9.26 m/m te wijten aan het Javabedrijf en wel wegens mindere ontvangsten uit het goederenvervoer, welke deels een gevolg zijn van den tragen gang van het suikertransport ad f 8.— m/m en uit het reizigersvervoer ad f 1.2 m/m. Het nadeelge verschil met de raming liep op tot f 11.28 m/m. De uitkomsten van het havenwezen waren ongeveer gelijk aan die in het vorige jaar; het totaal der ontvangsten aan havengelden was op het einde van verslagmaand circa 3½ ton hooger en dat aan goederengeld circa 3½ ton lager dan op ultimo Augustus 1929. Het voordeelige verschil met 8/12 der jaarraming ad f 1.15 m/m vindt zijn verklaring in de reeds in Juli ontvangen halfjaarlijksche kade- en steigerhuren. De inkomsten van den P. T. en T.-dienst waren op het einde van verslagmaand f 0.23 m/m hooger dan op hetzelfde tijdstip van het vorige jaar, hoofdzakelijk wegens meerdere ontvangsten uit het bedrijf der telefonie. Het verwachte accres vóór 1930 ad f 2.— m/m zal echter niet worden verkregen; maandelijks blijven de ontvangsten beneden de raming, waardoor de achterstand bij de raming op ultimo Augustus 1930 f 0.68 m/m bedroeg. Hoewel de baggerdienst wege's minder werk voor particulieren in het afgelopen achttmaandsch tijdvak ruim 5 ton minder opbracht dan in het vorige jaar, overschreden de ontvangsten 8/12 der jaarraming met f 0.38 m/m. De dienst voor W. en E. en de Landsdrukkerij geven immer vrij regelmatige inkomsten; bij beide bedrijven blijven doorlopend belangrijke bedragen nog te vorderen, hetgeen de nadeelge verschillen met de ramingscijfers veroorzaakt.

De groep *allerlei middelen* toont aan, dat de mijnbouwmaatschappij Billiton tot dusver f 2.— m/m minder aandeel in de winst stortte dan in dezelfde periode van het vorige jaar en f 2.5 m/m minder dan het 8/12 der jaarraming. Voorts betaalden de groote aardoliemaatschappijen nog geen vast recht en cijns voor hunne mijnconcessies, waardoor de belangrijke nadeelge verschillen bij deze groep met de ontvangsten in het vorige jaar en met de som der gedeeltelijke ramingscijfers worden verklaard.

AANTEKENINGEN.

Indexcijfers van groothandelsprijzen.

„The Economist” schrijft: Nadat de groothandelsprijzen gedurende de eerste helft van November een ietwat vastere tendens hadden vertoond, waren zij gedurende de laatste week dezer maand weder flauwer. Ons indexcijfer voor 30 November is 2.1 pCt. lager dan voor 31 October jl. en 19.7 pCt. beneden het overeenkomstig cijfer van een jaar geleden. De daling in de voorafgaande maand bedroeg 1.1 pCt., in September 3.8 pCt. en in Augustus 1.9 pCt.

Gemiddelde 1927 = 100

	Nov. 1929	Aug. 1930	Sept. 1930	Oct. 1930	Nov. 1930
Granen en Vleesch....	90.6	82.5	79.5	76.8	73.2
Andere voedings- en genotmiddelen.....	84.0	75.2	74.5	73.7	70.2
Weefstoffen.....	83.6	61.7	56.9	55.8	55.1
Delfstoffen.....	92.4	81.5	79.5	79.1	79.0
Diversen.....	89.8	79.7	76.7	77.7	77.8
Totaal.....	88.3	76.1	73.2	72.4	70.9

De twee groepen voedingsmiddelen vertoonden de belangrijkste dalingen gedurende de afgelopen maand. De graanprijzen daalden sterk en van de andere voedings- en genotmiddelen waren meer speciaal boter, koffie, cacao en suiker veel goedkooper. In de groepen der grondstoffen waren de schommelingen onregelmatig. Van de weefstoffen gaven de katoenprijzen een reactie te zien na gedurende October vast te zijn geweest; over het algemeen genomen waren daarentegen de metalen met uitzondering van ijzer vaster, en rubber handhaafde het ge-

durende de voorafgaande maand bereikte iets hogere niveau. (Zie de vierde tabel).

Indien men 1924 op 100 stelt, dan bedraagt ons indexcijfer voor de afgelopen maand 61.3 in vergelijking met 62.6 einde October en 76.3 een jaar geleden. De volgende tabel toont ons indexcijfer, herleid tot een percentage van het gemiddelde voor 1913:

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen	Totaal
1913	100	100	100	100	100	100
Gemiddelde 1925..	168.4	204.2	194.6	139.8	126.2	160.9
„ 1926..	151.7	195.3	152.6	149.8	120.7	149.4
„ 1927..	147.6	202.2	157.0	125.1	116.1	143.7
„ 1928..	152.9	189.7	165.0	115.2	111.2	140.9
„ 1929..	143.0	173.5	144.7	119.6	105.0	132.8
Einde Nov. 1929..	133.7	169.9	131.2	115.6	104.2	126.9
„ Dec. „ „	136.2	169.1	129.6	115.6	103.5	126.9
„ Jan. 1930..	131.6	168.0	120.4	115.8	102.1	123.7
„ Feb. „ „	126.0	167.8	117.2	113.2	101.0	121.0
„ Maart „ „	125.0	167.2	114.6	112.3	99.2	119.4
„ April „ „	125.3	163.4	114.4	107.1	96.6	117.2
„ Mei „ „	121.0	159.7	111.6	105.4	98.0	115.8
„ Juni „ „	121.3	157.3	104.4	103.5	97.6	113.2
„ Juli „ „	124.2	154.3	99.8	102.7	94.6	111.5
„ Aug. „ „	121.7	152.1	96.8	101.9	92.5	109.3
„ Sept. „ „	117.3	150.7	89.3	99.4	89.0	105.2
„ Oct. „ „	113.3	149.0	87.6	-98.9	90.2	104.0
„ Nov. „ „	108.0	142.0	86.5	-98.8	90.3	101.9

Een voorspelling in Januari jl., dat het gemiddeld prijsniveau voor handelsartikelen begin 1931 tot het niveau van het laatste jaar voor den oorlog zou zijn teruggekeerd, zou weinig geloof gevonden hebben; het ziet er evenwel naar uit, dat deze toestand zal worden bereikt.

Voorts volgt hier-nog een overzicht van het prijsverloop in een aantal belangrijke landen:

	Ver. Staten ¹⁾	Frankrijk	Italië	Duitsch-land ²⁾	Zwitserland	Zweden	Nederland ³⁾	Japan
November 1913..	70 ⁴⁾	100 ⁵⁾	100	100	100 ⁶⁾	100	100	100
November 1918..	..	358	438	367	392	214
Hoogste 1920..	..	591	679	..	325	366	297	322
Gemiddelde 1925..	103 ⁵⁾	550	646	142 ⁵⁾	—	161	155	202
„ 1926..	100 ⁵⁾	703	654	134	145	149	145	179
„ 1927..	95	617	527	138	142	146	148	170
„ 1928..	98	620	491	140	145	148	149	171
„ 1929..	97	610	481	137	141	140	142	166
October 1929..	96	590	470	137	142	138	140	163
November „ „	94	584	464	136	140	135	137	160
December „ „	94	576	459	134	139	134	135	155
Januari 1930..	93	564	453	132	136	131	131	152
Februari „ „	92	564	445	129	133	128	126	151
Maart „ „	91	553	436	126	131	125	122	148
April „ „	91	548	429	127	129	124	122	146
Mei „ „	89	542	420	126	128	123	118	143
Juni „ „	87	533	412	125	126	123	118	137
Juli „ „	84	538	402	125	126	121	115	134
Augustus „ „	84	532	403	125	126	121	114	133
September „ „	84	524	398	123	123	119	112	130
October „ „	..	508	..	120	122

¹⁾ Bureau of Labour. ²⁾ Stat. Reichsamt. ³⁾ Sedert 1922 gebaseerd op 48 artikelen. ⁴⁾ 1926 = 100. ⁵⁾ Jaargemiddelde. ⁶⁾ Sedert October 1923: Juli 1914 = 100. ⁷⁾ Midden 1914 = 100.

De volgende opmerkingen zijn ontleend aan de desbetreffende maandpublicatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek en hebben betrekking op de Nederlandsche indexcijfers 1913 = 100.

Bij beschouwing der indexcijfers over October 1930 in vergelijking met die der voorgaande maand, blijkt, dat het algemeen indexcijfer met 1 punt (0.9 pCt.) is gedaald, dat der voedingsmiddelen daarentegen met 1 punt (0.9 pCt.) is gestegen.

Tegenover een prijsstijging van 11 artikelen (10 voedingsmiddelen) met in totaal 94 punten (w.o. eieren 30, peper 24, thee 16 en alcohol 10 punten), staat een prijsdaling van 23 artikelen (14 voedingsmiddelen) met in totaal 144 punten (w.o. zemelen 22, lijnolie 17, varkensvleesch 12, mais en runderhuiden elk 11 punten).

De stijging van September jl. tot October is in

	Prijzen Toe-(+) of afnemning(-) in perc. vergeleken met			Prijzen Toe-(+) of afnemning(-) in perc. vergeleken met			Prijzen Toe-(+) of afnemning(-) in perc. vergeleken met	
	vor. maand	vorig jaar		vor. maand	vorig jaar		vor. maand	vorig jaar
Tarwe (buitenl.) ...	- 8,9	- 46,7	Katoen (Am.)	- 7,2	- 39,8	Hout (Eng.)
„ (Eng.)	- 8,3	- 30,6	„ (Egypt.)	- 7,5	- 37,0	„ (Zweedsch)	- 5,3
Meel	- 5,6	- 33,8	Garen	- 2,5	- 31,3	Cement
Gerst	- 13,3	- 2,8	Laken	- 3,4	- 19,2	Huiden	- 4,8	- 2,8
Haver	- 6,7	- 21,8	Wol (Eng.)	+ 3,6	- 38,3	Leder	+ 4,8
Maïs	- 3,7	- 37,3	„ (Austr.)	- 31,3	Benzine No. 1.	- 11,4
Rijst	- 7,9	- 31,4	„ (tops)	- 27,3	Petroleum	- 4,2
Aardappelen	+ 50,0	Zijde	- 43,0	Stookolie
Rundvleesch (Eng.) ..	+ 1,7	- 5,0	Vlas	- 2,5	- 33,9	Lijnolie	+ 0,9	- 39,5
„ (Arg.)	- 16,6	- 19,3	Hennep	+ 3,3	- 32,6	Talk	- 3,8	- 31,1
Schapenvl. (Eng.) ..	+ 13,3	+ 10,3	Jute	+ 2,4	- 39,3	Rubber	+ 2,7	- 43,4
„ (N. Z.)	- 9,5	Weefstoffen	- 1,3	- 34,1	Soda
Varkensvl. (Deensch)	- 1,4	- 32,7	Ruw-IJzer	- 12,4	Amm. Sulphaat	- 24,1
Granen en Vleesch ..	- 4,7	- 19,2	Stalen rails	Creosoot	+ 6,9	- 8,9
Thee	- 3,3	+ 11,4	IJzeren staven	Diversen	+ 0,1	- 13,4
Koffie	- 7,1	- 21,2	Blik	- 5,9	- 14,7			
Cacao	- 7,9	- 22,6	Kölen (Welsch exp.)	- 0,6			
Rietsuiker	- 6,0	- 12,4	„ (Dur. Gas.)	- 9,7			
Bietsuiker	- 7,2	- 18,1	„ (huisbrand)	+ 9,5			
Kaas (Can.)	- 1,3	- 22,7	Lood	+ 2,9	- 23,1			
Boter (Deensche) ...	- 13,3	- 31,2	Tin	- 2,8	- 36,2			
Kokosolie	+ 3,8	- 18,2	Koper	+ 6,8	- 31,0			
Tabak	- 6,7	Ongez. Zink	- 2,6	- 27,7			
Andere voedings- en Genotmiddelen ...	- 4,7	- 16,4	Delfstoffen	- 0,1	- 14,5			

procenten als volgt: eieren 19.2, peper 17.4, thee 11.2, alcohol 6.3, kalfsvleesch en melk 3.9, koffie 3.0, macaroni 2.1, zwavelzure ammoniak 1.1, haver 0.4 en suiker 0.1; de *daling* in procenten is voor zemelen 18.9, lijnolie 12.9, maïs 12.5, runderhuiden 12.0, varkensvleesch 11.1, tin 10.3, groene erwten 9.1, terpen-tijnolie 7.1, ruwe katoen 6.5, vetleder 6.2, rogge 4.6, rundvleesch 4.5, lamsvleesch 3.5, gerst 3.3, hars 3.2, timmerhout 2.7, hooi 1.7, zilver en tarwe 1.4, aard-appelen 1.3, kaas 1.2, rijst 0.7 en boter 0.6.

INGEZONDEN STUKKEN.

HET MAALGEBOD.

De Heer A. de Koster te Leiden schrijft ons:

In Ec.-Stat. Ber. van 3 Dec. zegt de Heer U. Koopmans, dat hij de Fransche tarwebloem „wel”, doch de Amerikaansche tarwebloem „niet” als een „dumpings-product” beschouwt.

Deze uitlating doet mij vermoeden, dat er nog anderen, wellicht velen, zijn die geen kennis dragen van de voorwaarden, waaronder gedurende afgelopen voorjaar en zomer in de Vereenigde Staten de uitvoer van tarwebloem kunstmatig is aangewakkerd. Nu de Nederlandsche Regeering, in navolging van hetgeen in talrijke landen is geschied, maatregelen heeft ontworpen om zich rechtstreeks te mengen in tarwe-teelt en maal-industrie en de vertegenwoordigers der Amerikaansche meelfabrieken met luider stemme verkondigen, dat hunne belangen in het gedrang komen, wil het mij alleszins gewenscht toeschijnen aan de in de V. S. getroffen regeling onze aandacht te schenken.

Toen in Maart jl. de hoeveelheid tarwe in handen van den U. S. Farm Board nog zeer groot was en de nieuwe oogst binnen een paar maanden voor de deur stond, is de medewerking ingeroepen van de Amerikaansche meelfabrikanten om dit surplus in den vorm van tarwebloem in het buitenland te plaatsen. Ter bereiking van dit doel werden overeenkomsten afgesloten tusschen „The Grain Stabilisation Corporation” en individueele meelfabrieken waarbij de tarwe tot lagere prijs zou worden verkocht op voorwaarde dat bewijzen werden overgelegd dat de daaruit vervaardigde tarwebloem ook werkelijk werd geëxporteerd. In het formulier dezer overeenkomsten (zie The Northwestern Miller van 9 April 1930, blz. 108) komen o.a. de volgende overwegingen voor:

„Whereas it is beneficial in many ways, that as much as

possible of any exportable surplus of wheat be exported in form of flour rather than raw material, owing to the fact that so doing will furnish additional employment in operating mills and will make more millfeed available for domestic use and increase the consumption of cotton as represented by bags used in export shipments; and

„Whereas, the Corporation and the Miller to assist in the carrying out of the policies and purposes of the Agricultural Marketing Act have devised a plan of co-operation by which the Corporation will enable the Miller more readily to manufacture wheat products for export, and the Miller in turn will make its storage facilities available to the Corporation and give the Corporation favorable treatment in the purchase of wheat to meet its milling requirements.”

Weliswaar tracht de overeenkomst verband te leggen tusschen den exportprijs van tarwe en dien van tarwe-bloem, maar de feiten wijzen uit, dat na het in werking treden van genoemde overeenkomsten, de Nederlandsche meelfabrieken er de nadelige gevolgen van ondervonden.

Trouwens de redactie van „The Northwestern Miller” (zie zelfde nummer blz. 105 in een artikel getiteld „Flour Preferred”), ofschoon eerst ontkennende dat hier sprake is van „dumping”, erkent onmiddellijk daarna dat

„millers will be given opportunity to sell their products for export in preference to shipping the wheat itself, the period of such preference being limited to August 15. In effect, the stabilization corporation's plan is a fair reply to the preferential duties and regulations of many importing countries, with the added advantage, from a domestic point of view, of retaining by-products for the benefit of agriculture in this country.”

Indien de uitvoer van tarwebloem krachtens bovenbedoelde contracten niet onder „dumping” valt, zou ik gaarne vernemen welke benaming ik er aan moet geven.

* * *

Naschrift. De Heer U. Koopmans te Leeuwarden schrijft ons:

Gaarne maak ik gebruik van de gelegenheid mij door u gegeven, om een naschrift te plaatsen bij de mededeeling van den Heer De Koster.

Het verheugt mij ten eerste, dat hij de moeite heeft genomen de aandacht te vestigen op de tegenstelling in mijne uitlating, tusschen de Fransche exportbloem en de Amerikaansche dito. Zoo eenvoudig als het door mij is neergeschreven, is het inderdaad ook niet. Bij herlezing valt het mij op, dat ik

onbedoeld de Amerikaansche tarwebloem in een te onschuldig kleed heb gestoken. Ik had meer het oog op de „officieele” exportpremie door de Fransche Regeering, onder zekere voorwaarden, toegestaan. In Amerika is, voor zoover ik weet, nimmer daarvan sprake geweest. De feiten echter, waarop de Heer De Koster doelt, waren ook mij bekend. Ik heb het echter meer beschouwd als een *tijdelijk* (eenige maanden) zoeken van den „Farm Board” naar meer afzet. Van tijd tot tijd komen in jaren van groote overschotten dergelijke noodsprongen voor. De ouderen onder de Heeren bloemfabrikanten zullen zich nog zeer goed de overstroming van de goedkope Amerikaansche tarwebloem in de jaren 1892-'95, herinneren, hun bedrijf werd daardoor bijkans onmogelijk. In het geval, zooals door den Heer de K. is omschreven, is dan ook zeer zeker de Amerikaansche bloem als „dumpingsproduct” te beschouwen.

Ze bedreigt echter meer de broodbloemfabricage — op zichzelf natuurlijk ernstig genoeg — dan wel de inlandsche tarwe, omdat ze hoofdzakelijk als brood- en beschuithloem wordt verbakken. De „Fransche tarwebloem” daarentegen is een speciaal gevaar voor onze Zeeuwsche tarwe e.d., omdat ze als vervanger van de producten daarvan kan optreden. Daarbij komt, dat de exportpremie — zooals de toestand nu is — ook blijft in jaren, dat de wereldmarkt op normaal peil staat. De mogelijkheid is er bovendien nog, dat naast deze premie de verkoopprijs nog geforceerd wordt door overproductie.

Waar het oorspronkelijk slechts mijne bedoeling is geweest bij het stuk van Professor Polak, over de mogelijkheden voor onze binnenlandsche tarwe, mijne praktijkervaringen te geven, meen ik met deze aanvulling nu verder te kunnen volstaan, onder dankzegging voor de mij nogmaals verleende plaatsruimte.

MAANDCIJFERS.

PRODUCTIE DER STEENKOLEN-, BRUINKOLEN- EN ZOUTMIJNEN.

(Gegevens verstrekt door den Hoofdingenieur der mijnen.)

I. Gezamenlijke Steenkolenmijnen.

	Augustus 1930	Jan./Aug. 1930	Jan./Aug. 1929
Prod. Steenkolen in tonnen .	1.010.182	8.058.329	7.537.440
Aantal normale werkdagen .	25	203	204

II. Bruinkolenmijn „Carisborg”.

	Augustus 1930	Jan./Aug. 1930	Jan./Aug. 1929
Netto-productie in tonnen..	—	127.070	121.414,4
Aantal normale werkdagen	24	166	136

III. Zoutmijnen.

(Kon. Ned. Zoutindustrie te Boekelo.)

	Augustus 1930	Jan./Aug. 1930	Jan./Aug. 1929
Afgeleverd:			
Geraff. zout (ton)	5.875	29.688	26.775
Industriezout („)	64	529	378
Afvalzout („)	72	1.508	1.503
Aantal normale werkdagen	26	203	206

Arbeiders.

Aantal.	Gezamen- lijke Steenkolen- mijnen	Bruin- kolenmijn „Carisborg”	Zoutmijnen
1 September 1930	{ 11.001 ¹⁾ 26.260 ²⁾	94	140
1 September 1929	{ 10.626 ¹⁾ 24.791 ²⁾	150	202

¹⁾ bovengronds. ²⁾ incl. 1.621 arbeiders der nevenbedrijven.
³⁾ ondergronds.

BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN.

(Voornaamste posten in duizenden Zwitsersche franken.¹⁾)

Data	Kas- en Banktegoed	Dadelijk opdraagbare gelden	Handelswissels, bankaccepten en schatkistpapier	Uitgezette gelden		Diverse belegg. Max. 2 jaar en langer	Andere activa
				Maximum 3 maanden	van 3-9 maanden		
30 Juni 1930	5.120	23.046	500.647	486.942	68.352	—	1.612
31 Juli 1930	6.815	80.477	364.594	297.956	429.388	121.580	2.844
31 Aug. 1930	3.319	107.589	236.974	541.663	516.611	151.886	5.594
30 Spt. 1930	5.560	68.858	304.555	946.801	179.168	186.818	8.662
31 Oct. 1930	4.625	28.931	311.513	999.134	156.847 ²⁾	191.864	11.311
30 Nov. 1930	4.279	71.393	410.749	1.050.808	134.411 ²⁾	191.029	13.556

Data	Gestort kapitaal	Bijzondere deposito's op langer termijn	Deposito's op termijn		Dadelijk opdraagbare deposito's (Centr. Banken)	Diverse passiva	Balanstotaal
			Maximum 3 maanden	van 3-6 maanden			
30 Juni 1930	102.500	274.765	438.198		268.426	1.832	1.085.721
31 Juli 1930	102.500	310.601	244.657	329.196	312.974	3.726	1.303.654
31 Aug. 1930	102.500	299.284	410.884	523.047	220.922	6.998	1.563.636
30 Spt. 1930	102.500	302.964	851.450	232.391	200.628	10.486	1.700.420
31 Oct. 1930	102.563	303.246	1.058.601	103.769	203.342	12.707	1.784.228
30 Nov. 1930	102.563	303.180	1.146.877	15.555	293.047	15.005	1.876.226

¹⁾ De inderdeeling van den staat van 30 Juni wijkt eenigszins af van die van de volgende maandstaten.

²⁾ Dit bedrag was uitgezet op een termijn van 3-6 maanden.

RIJKSPOSTSPAARBANK.

SEPTEMBER	1928	1929	1930
Inlagen	f 11.091.115	f 11.604.773	f 13.005.272
Terugbetalingen	„ 10.094.693	„ 10.482.317	„ 10.310.063
Tegoed der inleggers op ultimo	„ 330.915.248	„ 343.401.073	„ 360.571.095
Nom. bedr. der uitst. staatsschuldboekjes op ultimo	„ 42.263.450	„ 42.799.850	„ 42.504.200
Spaarbankboekjes: Aantal nieuw uit- gegeven	10.948	11.958	11.989
Aantal geheel af- betaald	6.538	6.921	6.990
Aantal in omloop op ultimo	2.067.135	2.100.315	2.138.560

POSTICHEQUE EN GIRODIENST.

(In duizenden guldens.)

	September 1930		September 1929	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Nieuwe rekeningen.	1.522	—	—	—
Rekeningen op ult ^o .	163.404	—	147.920	—
Bijschrijvingen	2.102.070	443.430	1.779.678	434.907
a. Stortingen	880.543	108.999	742.420	111.586
b. Overschrijvingen				
1. van and. rek. ¹⁾	1.221.381	314.678	1.037.146	311.375
2. van Ned. Bank.	146	19.707	112	11.909
c. And. onderwerpen	—	46	—	37
Afschrijvingen	1.313.111	448.948	1.105.100	477.371
a. Cheques	222.007	66.851	184.491	65.286
b. Overschrijvingen				
1. op andere rek. ²⁾	1.079.980	314.678	910.520	311.375
2. naar Ned. Bank	1.002	67.374	1.016	59.779
c. And. onderwerpen	10.122	45	9.073	40.931
Tegoed op ult ^o		104.347		98.422
Beleggingen		86.154		81.080

¹⁾ Hierin begrepen overschrijvingen uit het buitenland 3.747 met f 675.

²⁾ Idem naar het buitenland 24.449 met f 2.669.

GIRO-OMZET BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK.

	September 1930		September 1929	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Voor rekeninghouders waarvan door de H.-bank plaatselijk	49.638	f 2.832.371.000	55.200	f 3.380.770.000
Ter voldoening van Rijksbelast.	37.561	„ 2.508.400.000	42.928	„ 3.013.958.000
	1.143	„ 12.034.000	1.578	„ 12.705.000

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opelsch. schulden	Beschikb. metaal-saldo
29 Nov. 1930	176.100		254.500	41.900	57.540
22 „ 1930	176.000		255.900	40.390	57.520
15 „ 1930	174.200		259.900	42.100	53.400
8 Nov. 1930	138.783	34.150	263.044	41.534	51.102
1 „ 1930	138.792	33.588	258.516	43.365	51.627
25 Oct. 1930	138.781	32.956	256.697	41.166	52.591
18 „ 1930	138.796	32.139	260.833	34.042	52.984
30 Nov. 1929	140.370	26.293	296.714	61.927	23.207
1 Dec. 1928	170.421	17.638	312.456	64.322	37.300
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Belee- ningen	Diverse reke- ningen ¹⁾	Dek- kings- percen- tage
29 Nov. 1930		100.700		***	59
22 „ 1930		101.100		***	59
15 „ 1930		108.200		***	58
8 Nov. 1930	9.185	30.766	46.452	40.627	57
1 „ 1930	9.149	31.287	44.822	42.083	57
25 Oct. 1930	9.302	31.082	46.112	44.937	58
18 „ 1930	9.251	32.054	47.413	40.294	58
30 Nov. 1929	8.093	30.463	115.758	42.820	46
1 Dec. 1928	7.293	38.726	100.448	46.823	50
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
3 Dec. 1930	155.631	359.219	55.430	4.606	21.791
26 Nov. 1930	157.573	351.125	65.444	6.081	22.236
19 „ 1930	158.966	353.740	64.173	4.398	24.864
12 „ 1930	160.081	355.381	63.540	4.288	22.449
5 „ 1930	161.542	356.464	63.909	4.450	22.487
29 Oct. 1930	160.667	355.626	63.878	4.249	22.367
4 Dec. 1929	134.269	361.086	32.640	9.623	18.731
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits Bankers	Other Accounts	Reserve	Dek- kings- perc. ¹⁾
3 Dec. '30	54.966	7.843	81.858	34.227	56.412	45½
26 Nov. '30	34.596	18.869	55.901	36.813	66.448	59½
19 „ '30	33.431	17.780	59.461	32.953	65.225	59¾/32
12 „ '30	36.726	16.979	60.321	33.150	64.700	58½
5 „ '30	35.091	19.377	55.533	34.515	65.079	59¼/32
29 Oct. '30	57.666	20.970	55.694	35.002	65.041	58¾/32
4 Dec. '29	60.429	8.003	58.620	37.498	33.183	31¼/16
22 Juli '14	11.005	13.736		42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitend.	Wissels	Waarv. op het buitend.	Belee- ningen	Renteloos voorschot a. d. Staat
28 Nov. '30	51.967	544	6.760	27.914	19.137	2.868	3.200
21 „ '30	51.710	536	6.551	26.562	19.138	2.848	3.200
14 „ '30	51.380	524	6.513	26.711	19.135	2.914	3.200
7 „ '30	51.097	514	6.505	26.003	19.132	2.995	3.200
29 Nov. '29	40.808	193	7.107	29.425	18.741	2.471	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver- sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort. k.	Parti- culleren
28 Nov. '30	5.304	2.150	75.951	6.058	7.296	9.834
21 „ '30	5.304	2.074	74.148	6.424	7.335	9.368
14 „ '30	5.304	2.069	74.698	6.325	7.239	8.909
7 „ '30	5.304	2.096	74.709	6.146	7.125	8.124
29 Nov. '29	5.612	1.782	68.159	8.368	5.504	7.105
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluitpost activa.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN. 9 December 1930.

In ons vorig weekbericht werd gerapporteerd, dat in de daarin behandelde week de tarwemarkt vrij wat flauwer was geloopt en tenslotte de verhooging, welke tevoren had plaats gevonden, vrijwel weder geheel verdwenen was. De toestand heeft zich sedert dien tijd weinig gewijzigd. Slechts gaf men zich in Canada eindelijk meer moeite om tot de bereikbare marktprijzen zooveel mogelijk tarwe te verkoopen, teneinde eindelijk den overdadigen voorraad eenige vermindering te doen ondergaan. Nu en dan werd daarmede ook wel succes bereikt en speciaal in Engeland werd op sommige dagen der week vrij wat Canadeesche tarwe gekocht. Aanvankelijk kon dan ook de markt zich eenigszins herstellen van het allerlaagste prijspeil, welke verbetering zich echter niet geheel kon handhaven. Op 8 December sloot de termijnmarkt te Winnipeg 1 à 1¼ dollarcent per 60 lbs. hooger dan op den 1sten. In het begin der week is voor den verkoop van de tarwe der Canadeesche tarwepool een nieuwe leider benoemd en het heet, dat deze zich ten doel zal stellen, de zaken op wat meer commercieele wijze te doen, dan tot nog toe het geval is geweest. Dat zou dan betekenen, dat de pool zich in de eerste plaats zou toeleggen op een zoo groot mogelijken verkoop van haar tarwe en afgezien van het achterhouden van voorraden, wat in de laatste jaren zulke funeste gevolgen heeft gehad. Met deze methode gaat men echter voort in de Vereenigde Staten, waar dat trouwens ook minder bezwaarlijk is, omdat de schatkist te Washington beter verliezen van miljoenen dollars kan dragen dan de Canadeesche tarwepool. Teneinde den tarweprijs in de Vereenigde Staten op peil te houden, is ook deze week de Farm Board weder voortgegaan met inkooppen. Hij bereikte daarmede ook werkelijk, dat te Chicago geen prijsverlaging plaats vond en tarwe aan het einde der week zelfs duurder was dan op 1 December. Tevens echter is daarvan het gevolg, dat tarwe in de Vereenigde Staten nu veel hooger staat dan elders en daar dus geen exportzaken mogelijk zijn. De manipulaties van den Farm Board brengen dus geen vermindering in den voorraad teweeg en vormen alleen een speculatie op hoogere prijzen, terwijl de voorraden der Vereenigde Staten evenzeer de markt blijven drukken als tevoren. Slechts bestaat het plan om uit de voorraden van den Farm Board niet minder dan 40 miljoen bushels uit te deelen aan behoeftigen en werklozen. Een besluit is daartoe nog niet genomen. De prijsstijging voor tarwe aan de termijnmarkt te Chicago bedroeg van 1 tot 8 December 1¼ tot 2¼ dollarcent per 60 lbs. Tusschen blijven de oogstberichten uit Argentinië en Australië goed, zoodat binnen zeer korten tijd ruime verschepingen uit het Zuidelijk halfrond te verwachten zijn. Alleen meldde men de laatste dagen uit Australië sterke regenval, die op een zeer ongelegen oogenblik komt, nu de oogst in vollen gang is. Het ziet er niet naar uit, dat er reeds een einde komt aan de verschepingen van Rusland. Weliswaar viel in de afgelopen week weder een vermindering in de Russische tarweverschepingen te constateeren, maar er is toch nog een flinke hoeveelheid afgeleden en Russische tarwe blijft voorloopig nog in zeer ruime mate in West-Europa arriveeren. Wel vindt een gedeelte daarvan geregeld opname, vooral in Engeland en ook in Nederland, doch de voorraden, die in deze beide landen en verder voornamelijk in Italië liggen opgeslagen, nemen nog steeds toe. Dat men in Duitschland nog altijd voortgaat om den invoer van buitenlandsch graan te belemmeren, is deze week nog weder gebleken door de uitvaardiging van het voorschift, dat in het vervolg het tarwebrood 30 pCt. roggeloom moet bevatten. Tevens heeft dit natuurlijk tot gevolg, dat het tarweverbruik in Duitschland minder zal worden. Veel redenen om hoogere tarweprijzen te verwachten zijn er dus voorloopig niet aanwezig. Ook de oogstberichten omtrent het nieuwe wintergraan van het Noordelijk halfrond zijn bevredigend en de wereldverschepingen dezer week waren in overeenstemming met de berekende behoeften der invoerlanden. Slechts mag aan den anderen kant worden gewezen op de ruime hoeveelheden, welke tegenwoordig verscheept worden naar niet-Europeesche destinaties en de zaken in Australische tarwe, welke ook deze week weder gedaan zijn, naar Britsch-Indië en het Verre Oosten. Tevens werd er in Amerika weder voortdurend geschermd met het argument, dat daar wegens den kleinen maïsogst veel tarwe als veevoeder wordt gebruikt, maar ook heet het, dat die hoeveelheid tegenvalt. In Argentinië heeft de tarweprijs deze week weinig wijziging ondergaan en op 6 December (op 8 December waren de Argentijnsche markten gesloten) sloten Buenos Aires en Rosario

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	30 Nov./6 Dec. 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	30 Nov./6 Dec. 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	1930	1929
Tarwe	38.715	1.701.135	1.532.902	8.251	131.025	103.961	1.832.160	1.636.863
Rogge	5.635	544.419	190.646	—	71.233	1.908	615.652	192.554
Boekweit	367	17.895	18.632	55	2.192	1.110	20.087	19.742
Mais	31.347	1.014.963	777.540	5.674	181.268	188.044	1.196.231	965.584
Gerst	17.173	633.038	478.653	3.778	55.772	10.051	688.810	488.704
Haver	4.975	222.670	200.932	—	3.114	2.994	225.784	203.926
Lijnzaad	360	81.109	135.695	1.043	238.528	275.733	319.637	411.428
Lijnkoek	2.480	121.465	215.294	—	100	700	121.565	215.994
Tarwemeel	1.257	137.236	78.051	2.267	42.220	26.964	179.456	105.015
Andere meelsoorten	671	23.672	20.932	408	6.230	—	29.902	20.932

onveranderd tot 5 centavos per 100 KG. hooger. De vaste vrachtenmarkt, speciaal voor spoedige booten, heeft echter ook voor Argentijnsche tarwe tot eenige verhooging der vraagprijzen geleid.

In Duitschland wordt nog altijd geklaagd over den slechten afzet van rogge, welken men nu hoopt te verbeteren door middel van het zoo even genoemde voorschrift omtrent het gebruik van rogge als grondstof voor brood. In Amerika is de roggeprijs deze week aanmerkelijk gestegen, omdat in Amerika naar het schijnt het gebruik van rogge als veevoeder toeneemt. Verder waren de verschepingen van rogge uit Rusland deze week klein, terwijl in Polen de prijzen gestegen zijn wegens steunaankopen door de regering en nu te hoog zijn voor export. In West-Europa is dit alles gepaard gegaan met uitbreiding der vraag naar Russische rogge, omdat deze, nu de prijzen voor maïs en gerst aanmerkelijk zijn gestegen, verreweg de goedkoopste graansoort is, die voor veevoeder te koop is. Grootte vinden dagelijks in Nederland plaats op basis der hier liggende Russische voorraden, waarvan dan ook aanmerkelijke hoeveelheden in Nederlandsche handen zijn overgegaan. Niet slechts voor spoedige levering, doch ook ter levering in de voorjaarsmaanden vindt deze rogge in Nederland tegenwoordig met graagte koopers.

Maïs is in den loop der week geleidelijk vaster gelopen wegens vaste markten in Argentinië en verhooging der zeevrachten, terwijl tevens voor Donaumaïs steeds hogere prijzen werden gevraagd met zeer klein aanbod. Zoowel in Engeland als in Nederland en ook in België bestond voor maïs goede vraag en speciaal stoomende partijen vonden ondanks de stijgende prijzen zeer gemakkelijk koopers. De verschepingen uit Argentinië waren deze week weder grooter dan in de vorige, maar daar uit Zuid-Afrika zoo goed als niets wordt verscheept en Roemenië slechts zeer weinig aflaat, gaat van den ruimen omvang der Argentijnsche verschepingen slechts weinig druk op de markt uit. Op 6 December echter waren de Argentijnsche markten iets gemakkelijker, hetgeen in Europa dadelijk eveneens een flauwere stemming tengevolge had. Daarbij kwam voor Nederland nog, dat veel maïs te Rotterdam was aangekomen, waarvan de verkoop niet meeviel, en op 8 December waren Plata- en Donaumaïs te Rotterdam dan ook enkele guldens per 2.000 KG. lager te koop dan op den vorigen werkdag. Vermindering der vraag viel echter niet te constateeren en men mag aannemen, dat ook deze groote aanvoeren tenslotte zonder moeite zullen worden opgenomen. In Noord-Amerika is maïs aanvankelijk vaster geweest, doch later trad een aanmerkelijke prijsdaling in wegens toenemende aanvoeren en onvoldoende verbruiksvraag, doch van beteekenis voor de wereldmarkt zijn die Noord-Amerikaansche prijsfluctuaties natuurlijk niet. Aan de Argentijnsche termijnmarkten sloot maïs op 6 December 15 à 30 centavos per 100 KG. hooger dan op den eersten.

In gerst werden uit Roemenië en Rusland deze week weder flinke verschepingen gerapporteerd, hetgeen in West-Europa, nadat de markt eerst zeer vast was geweest, een flauwere stemming tengevolge had. Daarbij is op de gestegen prijzen de vraag naar gerst in Nederland wel wat afgenomen, terwijl bovendien de nieuwe verhooging van het Duitse invoerrecht, welke deze week van kracht werd, de vaste markthouding ook al niet in de hand werkte. Vrij omvangrijke zaken kwamen deze week in Russische, Roemeensche en Perzische gerst naar Engeland tot stand, doch in Nederland zijn nu reeds eenigen tijd de zaken van den Donau van weinig beteekenis geweest. Bij voortdoring zijn wederverkoopers goedkooper dan de eerste hand aan de markt en de gerstprijs heeft zich in Nederland de laatste dagen niet op het hoogst bereikte punt kunnen handhaven. Geregeld blijft ook Argentinië met voergerst aan de markt, tót prijzen, die gewoonlijk iets lager zijn dan voor de Oost-Europeesche soorten. Uit Rusland is het aanbod nog

zeer beperkt. Gerstzaken van Amerika hebben in den laatsten tijd niet meer plaats gevonden en daar de Canadescche prijzen nu weder vrij wat boven export-pariteit staan, valt niet te zeggen, of en wanneer die weder zullen worden hervat.

Voor haver is de kooplust toegenomen. In Engeland en ook in sommige landen van het vasteland werden stijgende prijzen betaald voor Platahaver en ofschoon uit Noord-Rusland deze week weder vrij wat haver is verscheept, werden ook daarvoor met eenigszins betere vraag in Nederland iets hogere prijzen betaald. Eenige groote partijen Russische haver, die te Rotterdam liggen opgeslagen, zijn dezer dagen in Nederlandsche handen overgegaan.

SUIKER.

De verschillende suikermarkten verkeerden in de afgelopen week in een uiterst kalme en afwachende houding, met het oog op de besprekingen tusschen de Cubaansche Suikerbelanghebbenden en de V.I.S.P., welke de geheele week in beslag genomen hebben. Deze zijn thans zoover gevorderd, dat men tot de algemeene beraadslaging te Brussel, waar dus ook de Europeesche Bietsuikerproducenten zullen aanzitten, kan overgaan. Overeengekomen werd, dat uit de bestaande voorraden door Cuba 1.500.000 tons en door Java 500.000 tons achter gehouden worden, die — over 5 jaar verdeeld — verkocht zullen worden. De totale export van Javasuiker zoude vastgesteld worden als volgt: in 1931 — 2.300.000 tons, in 1932 — 2.400.000 tons, in 1933 — 2.500.000 tons, in 1934 — 2.600.000 tons en in 1935 — 2.700.000 tons. Hierbij dient in aanmerking genomen te worden, dat de jaarlijksche consumptie op Java tusschen 300.000 en 400.000 tons bedraagt.

Wat Cuba betreft, zoude de jaarlijksche export naar alle landen buiten de V. S. op 900.000 tons gelimiteerd worden.

Deze overeenkomst treedt in werking wanneer men ook met de bietsuikerproduceerende landen tot overeenstemming kan komen.

Maandag 8 dezer zijn de autoriteiten gedeeltelijk reeds naar Brussel vertrokken.

In Amerika ging niet veel om. Voor ruwsuiker werd ca. 1.40 d.c. e.& fr. betaald. De New-Yorksche termijnmarkt was loom en de noteringen brokkelden ietwat af. Het slot kwam met de volgende noteringen: Dec. 1.31; Jan. 1.33; Mrt. 1.41; Mei 1.49 en Juli 1.56, terwijl de laatste notering voor Spot Centr. 3.40 was.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 54.000 tons, de versmeltingen 53.000 tons tegen 40.000 tons verleden jaar en de voorraden 289.000 tons tegen 616.250 tons.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1930	1929	1928
	Tons	Tons	Tons
Cubaproductie	4.671.260	5.156.315	4.037.833
Overdracht 1/1	321.928	131.044	280.890
Consumptie	134.596	128.315	166.833
Weekontv. afscheephavens ...	57.561	36.403	23.929
Totaal sedert 1/1	3.805.162	4.697.925	3.773.360
Weekexporten	130.721	51.432	60.786
Totale export sedert 1/1	3.147.676	4.443.231	3.486.013
Voorraad afscheephavens	764.387	254.694	287.347
Voorraad binnenland	924.601	330.075	97.649

In Engeland verhoogden raffinadeurs hunne prijzen met 3 d. voor alle posities. De ruwsuikermarkt bleef uiterst rustig, terwijl de noteringen op de Londensche termijnmarkt zoo goed als geen fluctuaties ondergingen. Deze luiden aan het einde der week onveranderd in vergelijking met het slot der vorige week.

F. O. Licht publiceert zijn 3e raming van den ditjaren bietoogst, welke hier in extenso volgt:

(Mededeeling van de Vereeniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteeringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs No. 7 ¹⁾	Voorraad (In Balen)	Prijs No. 4 ¹⁾	
8 Dec. 1930	240.000	Feestd.	1.155.000	Feestd.	4 $\frac{1}{8}$ pence
1 " 1930	250.000	11.925	1.142.000	11.925	4 $\frac{1}{8}$ pence
24 Nov. 1930	279.000	12.250	1.174.000	12.250	5 $\frac{1}{16}$ pence
8 Dec. 1929	341.000	15.650	1.111.000	20.500	5 $\frac{1}{16}$ p.

¹⁾ In Reis.

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
6 Dec. 1930	79.000	1.501.000	219.000	5.080.000
6 Dec. 1929	74.000	1.426.000	241.000	4.054.000

gend en de afzet beperkt. De officiële noteering van Superior Santos werd wederom met 1 ct. verlaagd en daarmee gebracht op 33 ct. per $\frac{1}{2}$ K.G.; die van Robusta bleef onveranderd 29 ct.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 43/6 à 45/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 45/- à 47/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 28/3 à 29/-.

Nederlandsch-Indië bleef voor Robusta vrijwel onveranderd; alleen van de betere ongewassen Sumatra Robusta liep de prijs van Mandheling $\frac{1}{2}$ ct. terug. Op het oogblik zijn de prijzen in de eerste hand:

Palembang Robusta, December-verscheping, 16 $\frac{1}{2}$ ct.; Benkoelen Robusta, December-verscheping, 17 $\frac{1}{2}$ ct.; Mandheling Robusta, December-verscheping, 19 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, December-verscheping, 28 $\frac{1}{2}$ ct., alles per $\frac{1}{2}$ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Dec.	Mauri	Mei	Sept.
8 Dec.	\$ 6,45	\$ 5,68	\$ 5,55	\$ 5,37
1 "	" 6,41	" 5,68	" 5,53	" 5,38
24 Nov.	" 6,53	" 5,85	" 5,65	" 5,46
17 "	" 6,59	" 5,93	" 5,73	" 5,53

De dezer dagen verschenen Statistiek van de Firma G. Duuring & Zoon te Rotterdam geeft aan, dat in November de aanvoer geweest is als volgt:

	1930	1929	1928
	balen	balen	balen
in Europa	837.000	721.000	881.000
" Ver. Staten v. Amerika	966.000	832.000	924.000
Totaal....	1.803.000	1.553.000	1.805.000

De Aanvoeren in Europa en in Amerika tezamen gedurende de eerste elf maanden van het jaar bedroegen 20.794.000 balen tegen 19.515.000 balen in 1929 en 20.385.000 balen in 1928.

De Afleveringen in November waren:

	1930	1929	1928
	balen	balen	balen
in Europa	881.000	912.000	899.000
" Ver. Staten v. Amerika	977.000	920.000	866.000
Totaal....	1.858.000	1.832.000	1.765.000

De Afleveringen in Europa en in Amerika tezamen gedurende de eerste elf maanden van het jaar waren 20.689.000 balen tegen 19.912.000 balen in 1929 en 20.138.000 balen in 1928.

Vanaf 1 Juli tot 1 December waren de Aanvoeren in Europa en in Amerika tezamen 8.415.000 balen tegen 8.229.000 balen in 1929 en 8.174.000 balen in 1928, terwijl de Afleveringen bedroegen 8.978.000 balen tegen 8.860.000 balen in 1929 en 8.560.000 balen in 1928.

De zichtbare voorraad was op 1 December in Europa 1.583.000 balen tegen 1.627.000 balen op 1 November. In Amerika bedroeg hij 817.000 balen tegen 828.000 balen op 1 November. In Europa en in Amerika tezamen was de zichtbare voorraad dus op 1 dezer 2.400.000 balen tegen 2.455.000 balen op 1 November. Hij bedroeg op 1 December 1929 — 2.254.000 balen en op 1 December 1928 — 2.663.000 balen.

De zichtbare wereldvoorraad was op 1 dezer 5.054.000 balen tegen 5.021.000 balen op 1 November en 4.969.000

balen verleden jaar (in deze cijfers zijn niet begrepen de voorraden in het binnenland van Brazilië, waarvan het cijfer van 1 December nog niet bekend is, doch die op 1 November bedroegen 24.345.000 balen en op 1 December 1929 — 18.793.000 balen). Rotterdam, 9 December 1930.

THEE.

Na een vaste opening hield de vaste stemming op de theemarkt in het verloop der afgelopen week geen stand. In het algemeen bleven de midden-soorten tot ca. 55—60 cts, prijshoudend, doch ordinaire soorten liepen enkele centen lager. Daarentegen werden kwaliteitstheeën nog goed gevraagd, evenals stoftheeën en fannings. Voor bladsoorten bestond minder belangstelling.

Uit Calcutta ontving men telegrafisch bericht, dat de koude hare intrede heeft gedaan, zoodat het seizoen daar practisch als geëindigd kan worden beschouwd.

Volgens telegrafisch bericht aan de Vereeniging voor de Thee Cultuur in Nederlandsch-Indië bedroeg de thee-uitvoer van Japan in Oct. slechts 655.000 KG. tegen 1.900.000 KG. in October 1929. Gedurende Jan./Oct. bedroeg de uitvoer 7.400.000 KG. tegen 9.200.000 KG. verleden jaar.

De aanvoer van thee te Londen bedroeg in de afgelopen maand slechts 47.3 mill. lbs. tegen 56.4 mill. lbs. in November 1929. De afleveringen ten bedrage van 38 $\frac{1}{2}$ mill. lbs. waren echter geringer dan verleden jaar: 42.2 mill. lbs.

De voorraden per ulto November bedroegen 243 $\frac{1}{2}$ miljoen lbs. tegen 235 $\frac{1}{2}$ miljoen lbs. per ulto November 1929. De toeneming ten opzichte van de vorige maand bedroeg dit jaar 9 miljoen lbs. tegen 14 miljoen lbs. in 1929.

Amsterdam, 8 December 1930.

VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. De vraag is niet toegenomen, toch slaagden bevrachters er niet zoo gemakkelijk in scheepsruimte tegen de oude cijfers te verkrijgen en zijn de bepaalde cijfers voor de weinige afsluitingen, die gedaan zijn, iets beter. Van Montreal werd een prompte boot bevracht voor mal. 30.000 qtrs. naar Avonmouth tegen 1/9 per qtr., en zal dit, met het oog op de spoedige intreding van de sluiting der scheepvaart, wel de laatste afsluiting zijn.

Van New-York werd een boot afgesloten van 7700 ton naar U.K., voor begin December laden, tegen 1/10 $\frac{1}{2}$ per qtr., doch betrof de verdere vraag van de Northern Range practisch alleen scheepsruimte voor partijen, op basis van \$ 0.07 $\frac{1}{2}$ naar Antwerpen en \$ 0.10 naar Marseille, voor Dec.

La Plata-Rivier. Deze markt is gedurende de laatste weken aanzienlijk verbeterd. De vraag is goed, in het bijzonder voor vroege posities en worden diensgevolge prompte booten bijzonder schaarsch. Het beste cijfer tot nu toe behaald was 21/- niet boven Rosario naar Noord-Spanje, Londen, Hull of Amsterdam, met een reductie van 6 d. voor Antwerpen of Rotterdam, voor een boot van 5800 ton, 10 pCt., 10/24 Dec. laden. Er is thans ook vraag naar Januari-scheepsruimte; afgesloten werden booten van 6800 ton, 10 pCt., tegen 19/- van San Lorenzo naar Antwerpen, Rotterdam, Amsterdam, met cancelling 10 Jan. en 7000 ton, 10 pCt., tegen 19/6 van Concepcion naar Antwerpen, Rotterdam, Amsterdam, met cancelling 12 Jan. Verder werd een 5200 tons boot, 10 pCt., bevracht tegen 20/- met cancelling 31 Jan., basis San Lorenzo, een 7700-tonner, 10 pCt., van Bahia Blanca naar Londen tegen 17/-, optie Antwerpen of Rotterdam 16/6.

Donau en Zwarte Zee. De Donau bleef vast. Een 5800-tonner werd bevracht voor 5/20 Dec. laden tegen 14/- Havre/Hamburg range, met een reductie van 6 d. voor Antwerpen of R'dam en een 4600 tonner tegen 14/- naar Bordeaux/Hamburg range, met Midd. Zee opties tegen 12/3.

Kolen van U.K. De moeilijkheden tusschen mijnnegeaars en mijnwerkers in verband met de verkorting van den werktijd en de voorgestelde loonsverlaging hebben niet nagelaten haar invloed te doen gelden op den handel en hebben dezen enigszins ontwricht. Het zaken doen ging dan ook moeilijk. Niettegenstaande dit, was er meer vraag naar prompte scheepsruimte voor de verschillende depôts en Zuid-Amerika. De vrachtcijfers vertoonden echter geen verbetering, daar scheepsruimte in ruime mate werd aangeboden. Van Zuid-Wales werd afgesloten naar: Zeebrugge 2/3, Bordeaux 4/-, Leixoes 7/-, Algiers 7/3, Barcelona 8/6, Marseille 7/-, Genua 6/3, Piraeus 7/6 (briketten), Alexandrië 7/3, Port-Said 7/-, St. Vincent, C.V. 7/3, Rio 9/6, Monte Video 10/-, Buenos Aires 10/6, Villa Constitucion 10/3 en een haven Noord. V.S. 7/-, en van de Oostkust naar: Lindholm Pier 4/9, Hamburg 3/7 $\frac{1}{2}$, Rotterdam 3/4 $\frac{1}{2}$, Antwerpen 2/4 $\frac{1}{2}$, Rouaan 3/3, Bilbao 10/- (Cokes), Lissabon 7/-, Oran 7/-, Marseille 6/9, Genua 6/3, Alexandrië 7/-, Port-Said 7/-, St. Vincent 7/3, Las Palmas 7/6 en Buenos Aires 10/6.